

ITUA

ProAgria Etelä-Pohjanmaan jäsenasiakaslehti

1 • 2026

Kasvukausi tulee, suunnittele kesä huolella ▶6

Rikkakananhirssi
on painajainen ▶8

Käytetty robotti
on vaihtoehto ▶16

Tuki-
taulukot ▶26

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

9

Konstikas nurmi

17

Kesäloma järvimaisemissa

TÄSSÄ NUMEROSSA

3	Pääkirjoitus	19	Eläinlääkärin palsta
4	Ajankohtaista	20	Tarkistuslista kesäyöntekijän palkkaajalle
6	Kohti uutta kasvukautta	21	Sukupolvenvaihdos kannattaa huomioida jo yhtiöittämisvaiheessa
7	Satovarmuus alkaa maaperästä	22	Mitä voimme oppia saksalaisesta viljan markkinoinnista?
8	Rikkahirssi on painajaisista pahin	23	Etsinnässä monimuotoisia eteläpohjalaisia luontokohteita
9	Helppo ja välillä konstikas nurmi	24	Vuoden eteläpohjalainen Maa- ja kotitalousnainen
10	Tulevaisuuden maatalous vaatii realistisia laskelmia	26	EU-tuet
12	Tulevaisuus ei pelota	27	Yhteystiedot
16	Tila luottaa käytettyihin lypsyrobotteihin ja säästää		
17	Lehmien all inclusive – kesäloma järvimaisemassa		
18	Miten kuivitan jatkossa?		

14

Farmari Kalajoella

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

ITUA 1•2026

Itua on ProAgria Etelä-Pohjanmaan jäsenasiakastehti.

Painos 9 000 kpl.

www.proagria.fi/ep

LEHDEN JULKAISIJA

ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki, p. 044 420 9000

PÄÄTOIMITTAJA Henri Honkala,
henri.honkala@proagria.fi

TOIMITUSIHTTEERI Miia Lenkkeri-Tamminen,
miia.lenkkeri-tamminen@proagria.fi

KANNEN KUVA Studio Tarinakuva

ILMOITUKSET
Seppo Laitila, p. 0400 954 747,
seppo.laitila@mainosseppo.fi

ULKOASU JA TAITTO
PunaMusta Oy

PAINO Botnia Print Oy

JÄSENEDET OVAT PÄIVITTYNEET!

Oletko jo ProAgria Etelä-Pohjanmaan yrittäjäjäsen? Jos et, kannattaa liittyä, sillä jäsenetumme ovat rahanarvoisia myös vuonna 2026 – Jäsenemme saavat mm. pääsyliput Kalajoen Farmariin.

JÄSENEDET 2026

- **ProAgria Etelä-Pohjanmaa:** 5 % jäsenalennus palveluitamme (max. 50 €/ palvelukerta) myös Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisien palvelut.
- **SeiLab:** 10 % alennus viljavuus-analysysistä.
- **Seinäjoen Pikapesu:** 10 % alennus kaikista ovh-hinnoista.
- **A-Rehu:** 10 % alennus pyykinpesuaineiden ovh-hinnoista.
- **Jokipiin Pellava:** 15 % alennus kaikista normaalihintaisista tuotteista verkkokaupasta tai tehtaanmyymälästä.
- **Hotelli-ravintola Alma:** kaksi a la carte annosta yhden hinnalla.
- **OmaSp Stadion:** Lounas etuhintaan 12,70 €
- **Huipulla Trahteeri:** 2 hengen norm.hintainen lounaskailu hintaan 17,90€ (normaalihinta 24,80€).
- **Etra:** etukirjeen mukaiset vaihtuvat alennukset.
- **Teatteri Hysteria:** -10% alennus perushintaisista ja eläkeläishintaisista nettilipuista (Ei koske illallislippuja tai opiskelijahintaisia lippuja).
- **Ekstraetuna 5 euron alennus** sähköisestä kasvinsuojelututkinnosta
- **20 % alennus valikoiduista ammattikirjoista** ProAgrian verkkokaupasta
- **Lisäksi kumppanietuja:** Eurofins, SeiLab, Etra, Terveystalo, KVVY

Viljelijät ovat koko kansan arjen turvaajia

Kotimaisen ruuantuotannon merkitys suomalaisille on kasvanut nopeasti maailmantilanteen muuttuessa. Ruokaturva, omavaraisuus ja alkutuotannon huoltovarmuus ovat nousseet arjen keskeisiksi turvatekijöiksi, ja samalla kotimainen maatalous on saanut uudenlaista arvostusta. Koko ProAgria-ryhmän ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan neuvonnalla sekä ruokaketjun toimijoiden yhteistyöllä on tässä kehityksessä tärkeä rooli – aivan kuten koko alaa kokoavalla Farmari 2026 -näyttelyllä.

VIIME VUODET ovat tehneet yhdestä asiasta kirkkaan selkeän: ruokaturva ei ole itsestäänselvyys. Kun maailmantilanteen epävarmuus, ilmaston ääri-ilmiöt ja toimitusketjujen häiriöt haastavat globaalia ruuantuotantoa, suomalaiset ovat alkaneet katsoa kotiin päin uudella arvostuksella. Lähellä tuotettu ruoka, kotimaisuus ja oma alkutuotanto nähdään jälleen strategisena voimavarana – osana arjen turvallisuutta.

SUOMEN VAHVUUS on vuosikymmenten aikana rakennettu huoltovarmuus. Voisi jopa sanoa varautumisen olevan suomalaisilla geneettistä. Sen kivijalkana toimii oma, kestävä maatalous, joka tuottaa laadukasta, puhdasta ruokaa kaikissa olosuhteissa. Yhä useampi kuluttaja ymmärtää, että tämä ei synny itsestään, vaan vaatii jatkuvaa kehittämistä, osaamista ja yhteistyötä. Tässä maatalousneuvonnalla muiden toimijoiden joukossa on ratkaisevan tärkeä rooli.

PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAA on ollut mukana vahvistamassa alueen tilojen kilpailukykyä, tuotannon kannattavuutta ja viljelijöiden osaamista – aivan sieltä pellonpiennarten käytännön ratkaisuihin strategiseen suunnitteluun. Kun toimintaympäristö muuttuu, neuvonnan merkitys kasvaa: se tukee tiloja resursiivisaaseen tuotantoon, auttaa hyödyntämään digitalisaatiota ja tarjoaa tukea investointeihin, jotka kantavat pitkälle tulevaisuuteen. Näillä toimilla rakennetaan koko Suomen huoltovarmuutta, yksi tila ja yksi päätös kerrallaan.

KOTIMAISEN RUUNTUOTANNON arvo ei ole enää vain taloudellinen tai kulttuurinen – se on turvallisuutta, omavaraisuutta ja kriisinkestävyyttä. Siksi tarvitsemme jatkossakin vahvaa alkutuotantoa, aktiivista neuvontaa ja tiivistä yhteistyötä alan toimijoiden välillä. Juuri tämän yhteistyön voima näkyy myös tulevina kesinä Farmari-maatalousnäyttelyssä, joka toimii kotimaisen ruuantuotannon näyteikkunana ja eri toimijoiden kohtaamispaikkana. Farmari 2026 kokoaa 25.–27.6. Kalajoelle viljelijät, yritykset, asiantuntijat ja kuluttajat – kaikki ne, jotka yhdessä rakentavat suomalaisen ruuan tulevaisuutta. ♦

HENRI HONKALA
Toimitusjohtaja

Uusi edustajisto 2026 – 2029

Nyt on valittu uusi edustajisto ProAgria Etelä-Pohjanmaalle. Edustajisto on näköalapaikka, jossa voit vaikuttaa suomalaisen ruuantuotannon tulevaisuuteen. ProAgria Etelä-Pohjanmaan korkein päättävä toimielin on edustajisto. Edustajistossa on 30 jäsentä ja 1 henkilökunnan edustaja. – Vaalin äänestysprosentti oli 22 %, missä on selvä nousu edellisestä 16 %:sta, ProAgria Etelä-Pohjanmaan vaalilautakunnan puheenjohtaja **Pekka Paavola** iloitsee.

Vaalien ääniharavaksi nousi maatalousyrittäjä **Riina Isomäki** Kauhavalta.

– Edustajistomme uudistuu vuoden alusta merkittävästi. On hienoa saada uutta verta mukaan kehittämään toimintaamme, kommentoi ProAgria Etelä-Pohjanmaan toimitusjohtaja **Henri Honkala**.

– Kaiken kaikkiaan edustajistoon nousi 16 uutta henkilöä. ♦

PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAAN EDUSTAJISTON VARSINAISET JÄSENET

SUUPOHJAN VARSINAISET EDUSTAJAT

- Rintakomsi Matti, Teuva
- Ojala Asko, Kauhajoki
- Sakari Anu, Isojoki
- Keski-Vakkuri Oskari, Kauhajoki
- Savonniemi Päivi, Kauhajoki

KAUHAVAN VARSINAISET EDUSTAJAT

- Isomäki Riina, Kauhava
- Sillanpää Ville, Kauhava
- Huhtala Sanna, Kauhava
- Hautamäki Jarmo, Kauhava

SEINÄJOEN SEUDUN VARSINAISET EDUSTAJAT

- Mäki-Latvala Mikko, Ilmajoki
- Latvala Meri, Jalasjärvi
- Pitkäranta Juhani, Seinäjoki
- Perälä Toni, Lapua
- Ylinen Hannu, Seinäjoki
- Lohikoski Jussi, Kurikka
- Latvala Konsta, Ylistaro
- Kortsemäki Matti, Seinäjoki
- Kangas Jaakko, Lapua
- Saarela Jessica, Jalasjärvi
- Niemi Mikko, Jurva
- Ojala Juha, Ilmajoki
- Sippola Jaakko, Lapua

JÄRVIALUEEN VARSINAISET EDUSTAJAT

- Kraatari Mikko, Lappajärvi
- Harju Tommi, Vimpeli
- Kottari Ville, Evijärvi
- Haarala Vesa, Ähtäri
- Viitasaari Marko, Alajärvi

KYRÖNMAAN VARSINAISET EDUSTAJAT

- Nuuja Mariia, Vähäkyrö
- Ikola Timo, Isokyrö
- Uusimäki Antti, Laihia

FARMARISSA KALAJOELLA TAVATAAN 25.–27.6.!

Osta liput ennakoon ja säästä

► farmari.net

FARMARI
25.–27.6.2026 KALAJOKI

OTA TALOUSOSAAMINEN HALTUUN!

Talouswebinaarisarjassa asiaa investoinneista, omistajanvaihdoksista ja talouslukujen hallinnasta.

► proagria.fi/talouswebinaarit

Tee kasvinsuojelututkinto kuntoon

Voit tehdä kasvinsuojelututkinnon kotisohvalla si vaikka heti. Kirjautu osoitteeseen proagria.fi/tutkinto, tee testi ja saat todistuksen sähköpostiisi.

Voit tehdä tutkinnon myös livenä. Kasvinsuojelututkinnon WALK IN-tilaisuus Seinäjoelle Etelä-Pohjanmaan Elinkeinotalolla Huhtalantie 2, pe 20.3.2026, kello 12.00–15.00. Tervetuloa paikalle kun sinu-

le sopii. Tutkinto on voimassa seuraavat viisi vuotta.

Tentin jälkeen todistus lähetetään postissa suorittaneelle. Paikan päällä saat myös neuvontaa kasvinsuojeluasioissa. Tenttimaksu on 75 € + alv, ProAgria Etelä-Pohjanmaan jäsenille 70 € + alv.

**Kysy lisää:
Päivi Koivusalo
puh. 041 7307 186.**

Peltokasvien KASVIN-SUOJELU 2026

Valmisteet
Käyttösuositukset
Hehtaarikustannukset

PELTOKASVIEN KASVINSUOJELU 2026 -OPAS ON ILMESTYNYT

► proagriaverkkokauppa.fi

Tarvitsetko ympäristösuunnitelman tilallesi?

Neuvo-palvelun avulla saat asiantuntevan tuen ympäristösopimuksiin. Suunnitelma maiseman ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi tai kosteikon hoitosuunnitelma.

Neuvoa voit hyödyntää myös kosteikosuunnitteluun, laadin suunnitelmat puolestasi. **Ympäristösopimusten EU-tukitukset ovat viime vuodesta nousseet**, joten ne kannattaa nyt hyödyntää!

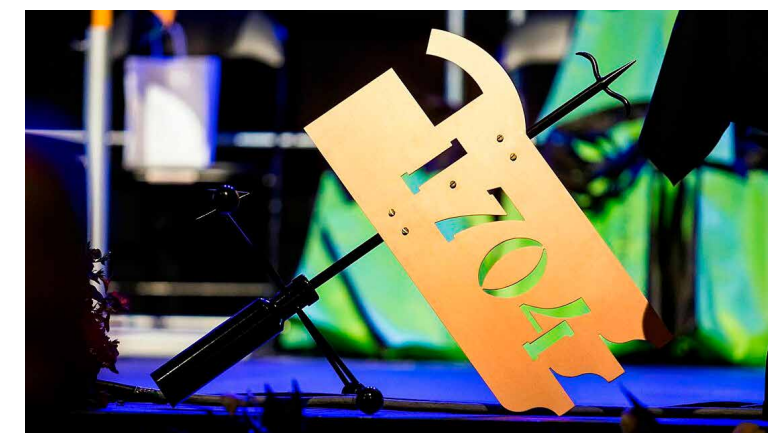
Kevään ykköstapahtuma Seinäjoella: HUOMISEN MAATALOUSYRITYS

Huomisen maatalousyritys -tapahtuma on 26.3. Framilla, Seinäjoella. Päivä kokoaa yhteen alueen maatilat ja ison nipun ajankohtaisia aiheita kestävän ja menestyvän tulevaisuuden näkökulmasta.

Päivän puheenvuoroissa asiaa

mm. Tulevaisuuden maidontuotannosta Valion näkökulmasta (Ismo Nikkola), Tilan johtamisesta puhuvat Montelon tilan yrittäjät ja Kaisa Honkaharju saapuu puhumaan omasta tilatarinastaan.

► proagria.fi/ep/tapahtumat

Farmarissa jaetaan sukutilatunnuksia

Farmari 2026-maatalousnäytelyssä Kalajoella on jälleen mahdollista vastaanottaa sukutilatunnuksia.

Sukutilatunnuksia jaetaan aikaisempien sukupolvien arvokkaasta työstä. Sukutilakunniakirjan voi saada maatila, joka on ollut nykyisen omistajasukunsa hallussa yhtäjaksoisesti vähintään 200 vuotta ja on edelleen toimiva maa- tai

metsätaloustila.

Farmari 2026-maatalousnäytelyssä vastaanotettavia sukutilatunnuksia varten hakemukset tulee palauttaa paikalliseen ProAgria keskukseseen viimeistään 17.3.2026 mennessä.

**Kysy lisää:
eila.peitsi@proagria.fi,
puh. 040 356 1734.**

Kasvinsuojelun suunnittelu tuo säästöä tulevalle kasvukaudelle

Kasvinsuojelun suunnittelu viljelysuunnittelun rinnalla mahdollistaa ennako-ostokauden laajemman valikoiman hyödyntämisen ja tuo samalla kustannussäästöjä.

LOHKOKOHTAISET TARPEET

Yhdessä voimme pohtia eri lohkojen kasvinsuojelutarpeita edellisen kasvukauden havaintojen perusteella. Joillakin lohkoilla voi olla tarvetta esimerkiksi syväjuuristen rikkojen tai hukkakauran torjuntaan.

TAUTITORJUNTA JA VIILJELYKIERTO

Tautiaineiden osalta tarkastellaan viljelykiertoa ja varaudutaan sen pohjalta tulevaan kasvukauteen. Suunnittelussa noudatetaan tarpeenmukaisen torjunnan periaatteita: kasvustoja havainnoidaan ja torjunta tehdään oikea-aikaisesti ja tarkoitukseen sopivilla valmisteilla.

OIKEAT OLOSUHTEET

Kasvinsuojelusuunnitelman yhteydessä perehdyimme myös eri valmisteiden edellyttämiin ruiskutusolosuhteisiin, jotta niistä saadaan paras mahdollinen hyöty. ProA-

gialta saat lisäksi vinkkejä ja neuvontaa markkinoilla olevista tuotteista. Suunnitteluun voidaan yhdistää myös lehtilannoitteet sekä niiden soveltuvuus eri viljelykasveille ja tankkiseoksiin.

VALMIS POHJA

Suunnitelman pohjalta muodostuvan kauppallistan avulla tilalla on mahdollisuus pyytää tarjouksia eri toimijoilta. Näin tulevan kasvukauden peruspaketti on valmiiksi mietitty ja hallinnassa. ♦

PÄIVI KOIVUSALO
Kasvintuotannon asiantuntija

Hyvät sato

Hyvät sato ei synny sattumalta, vaan tekemällä oikeat asiat oikeaan aikaan. Kun olemassa on hyvin tehty suunnitelma, se vähentää viime hetken säätöä ja kiirettä, auttaa välttämään virheitä ja päällekkäisiä töitä ja tukee talouden suunnittelua koko vuoden mitalla. Pelot pysyvät paremmassa kunnossa ja kustannukset hallinnassa, kun panokset ja toimenpiteet eivät tule yllätyksinä.

On viljelysuunnittelun aika. Sen yhteydessä on järkevä katsoa kuntoon myös kasvinsuojeluasiat.

Kasvukausi on edessä ja se pitää huolella suunnitella. Nurmen tuominen viljelykiertoon voisi olla hyvä vaihtoehto.

Jännityksellä kohti uutta kasvukautta

Kasvukaudesta 2025 on tehty katelaskelmia. Niiden mukaan kaikilla viljoilla mennään tappiolle, jos tilalla on päästy niin sanottuun kohtuulliseen satoon. Ainoastaan herne ja soke-rijuurikas näyttävät katelaskelmia katsoessa paremmalta. Hintataso ei siis vastaa tuotantoon käytettyjä kustannuksia, jos satotaso ei ole hyvä tai erittäin hyvä. Satotason nostoon tulee siis panostaa, että viljely olisi kannattavaa. Mikä siis avuksi?

MITEN VUOSI MENI

Ensiksi on tärkeää tehdä tilinpäätös siitä, miten vuotesi meni. Mikä meni pieleen ja millä peltolohkoilla. Oliko joku kasvi, joka epäonnistui ja mikä taas onnistui? Mihin hintaan satosi olet myynyt ja hyödynsitkö sopimuksia? Entä tärkein omaisuutesi eli pelto. Missä kunnossa lohkosivat ja olisiko niissä parannettavaa? Kasvintuotannossa voi vaikuttaa moniin eri teki-

jöihin, mutta sähän emme voi. Pellon kasvukunnon ollessa kunnossa, myös sään ääri-ilmiöihin pystytään varautumaan paremmin.

MIETI YHÄ TARKEMMIN

Nyt kannattaa miettiä viljelysi kokonaisuus kuntoon entistä tarkemmin. Markkinoilla viljan hinnat eivät ole nousseet, eikä nousupainetta ole hyvien satojen vuoksi. Öljykasvit ovat tällä hetkellä hyvässä nosteessa viljaan verrattuna, joten olisiko niistä vaihtoehtoksi. Myös muut valkuaiskasvit, kuten herne, on katetuottolaskelmilla mitaten hyvä vaihtoehto viljelykiertoon.

HEIKOT LOHKOT

Heikoille peltolohkoille kannattaa miettiä jotain muuta kuin satokasvia vuodesta toiseen. Esimerkiksi perusparannusten teko tai esimerkiksi viherlannoitusnurmien rakennetta parantamaan voisi olla hyvä vaihtoehto tällaisille pelloille.

SATOTASON NOSTOON TULEE SIIS PANOSTAA, ETTÄ VILJELY OLISI KANNATTAVAA

PARHAAT PELLOT

Parhaille pelloille panostukset kannattaa aina tehdä täysimääräisesti, koska vaikka viljan hinnat eivät ole tällä hetkellä parhaalla tasolla, niin panostus kannattaa ison sadon muodossa parhailloilla. Toki on muistettava, että hinnalla millä hyvänsä tämä ei ole järkevää. Viljan hinnan laskiessa erikoiskasvien sopimukset ovat täyttyneet. Esimerkiksi kuminalla sopimuksia on tehty hyvin, sokerijuurikkaan viljelyala on sinetöity ainakin tulevalle kasvukaudelle ja perunan tuotannos-

sa uusia viljelijöitä on tullut mukaan mutta edelleen on mahdollisuuksia nostaa perunan viljelyalaa.

OLEMME VALVEUTUNEITA

Viljelijät ovat valveutuneita ja uudet tuulet tuotantoon ovat lisääntyneet. Nurmen tuleminen viljelykiertoon ei myöskään ole hassumpi ajatus. Se parantaa pellon rakennetta ja antaa aikataulullisesti hyvän vaihtoehdon esimerkiksi erilaisten syyskasvien kylvölle nurmivuosien jälkeen. ProAgrian asiantuntijan kanssa saat katsottua hyviä vaihtoehtoja tilasi viljelyyn. ♦

JUHA-MATTI TOPPARI
Toimialapäällikkö

Satovarmuus alkaa maaperästä

Satovarmuus ja kannattavuus perustuvat maaperän kasvukuntoon. Huonokuntoisesta maasta ravinteiden ja hiilen mukana katoavat myös tuotot. Esimerkiksi 50 hehtaarin tilalla tästä seuraava kahden tonnin satotappio tarkoittaa noin 16 000 euron vuosittaista menetystä.

TUNNISTA HYVÄ MAA

Hyvä maa on muhevaa, tuoksuva ja runsasmatoista. Se kuivuu nopeasti kylvökosteuteen, ja muokkaukselle sopiva aikaikkuna on pitkä. Sato on runsas ja tasainen myös ääriolosuhteissa.

Maaperän kasvukunto muodostuu biologisten, kemiallisten ja fysikaalisten ominaisuuksien yhteisvaikutuksesta. Kemiallisesti hyvässä maassa pH on lähellä neutraalia ja ravinteet kasveille käyttökelpoisessa muodossa.

Fysikaalisesti hyvä maa on mura-rakenteinen ja ilmava: se läpääsee vettä, mutta myös pitää sitä kasvien käyttöön. Pelto kestää kuormitusta tiivistymättä, muokkautuu helposti ja mahdollistaa juurten kasvun.

Maaperän toiminta on eliöiden aktiivisuutta: ne huolehtivat ravinnekierrosta, murustumisesta ja juurten kasvuedellytyksistä. Olki ei hajoa, vaan se hajotetaan.

MITEN HOIDAN MAATANI?

Maa voi hyvin, kun eliöt voivat hyvin. Ne tarvitsevat riittävästi ja laadukasta ravintoa, mitä tukevat monipuolinen viljelykierto sekä alus- ja keräjäkasvit. Mittarina voi pitää vihreiden viikkojen määrää.

Murut ovat toiminnallisia perusyksiköitä, joita viljelytoimenpiteet rakentavat tai hajottavat. Kuivumi-

Järjestämme kesällä tapaamisia Ylistarossa Jari Marttilan tilalla. Tule mukaan hakemaan konkreettisia keinoja satotason nostoon ja seuraamaan kasvukautta kanssamme.

RESEPTI PAREMMALLE KASVUKUNNOLLE

- Vesitalous kuntoon
- Tiivistymisriskin hallinta (rengas-paineet, koneketju, muotoilu)
- Muokkaus tarpeen mukaan – oikeaan aikaan ja myös biologisesti
- Kemiallinen viljavuus: kalkitus ja maanparannusaineet
- Monipuolinen kasvivalikoima tuotantosuunnan ja markkinoiden mukaan
- Alus- ja keräjäkasvit
- Enemmän vihreitä viikkoja
- IPM-kasvinsuojelu
- Eloperäinen aines

sen ja kostumisen jaksot muodostavat murujen välille sidoksia, joita säännöllinen muokkaus häiritsee.

pH:n nostaminen optimaaliselle tasolle lisää biologista aktiivisuutta, parantaa ravinteiden käyttökelpoisuutta ja vähentää metallien haitallisuutta.

MILLOIN MAA TARVITSEE HOITOA?

Lapiolla tehty visuaalinen havainnointi kertoo paljon: lierojen määrä,

juuriston laajuus, kasvutapa ja kasvintähteiden hajoaminen kertovat maaperän toiminnasta. Viljavuus- ja NIR-analyysit täydentävät havaintoja, ja karttakuvat auttavat paikantamaan ongelmia.

Biologiset ongelmat näkyvät kasvitauti- ja rikkakasvipaineena, ravinteiden heikentyneenä saantina ja hajoamattomina kasvinosina. Vino juuristo ja heikko vedenpidätyskyky viittaavat fysikaalisiin ongelmiin.

Matala pH hidastaa hajotustoimintaa, kun typensitojen toiminta heikkenee ja sientenosuus suhteessa bakteereihin kasvaa. Myös ravinteet huuhtoutuvat herkemmin, fosforin käyttökelpoisuus vähenee ja metallien toksisuus kasvaa.

Maan rakenne on helppo pilata nopeasti, mutta kunnostus vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä. ♦

Maan kasvukuntoa käsiteltiin Satotason nosto -hankkeen webinaarissa.

ANNIKA HIRVELÄ
Kasvintuotannon asiantuntija

 Euroopan unionin osarahioittama

Perunatiloille

Tuottava- ja hiilineutraali peruna-hankkeen pilottitilojen perunakasvustoista otettiin lehtinäytteitä SAP-analyysejä varten kesällä 2025. Kasvinesteestä analysoitu ravinnepuutos on havaittavissa noin viikkoa aiemmin, kuin kasvisolukosta havaittava puutos. Myöskään lehden pinnalle jääneet lehtilannoitteiden ravinteet eivät näy tuloksessa, kuten kasvissa liikkuvat ja liikkumattomat ravinteet. Esimerkkinä, jos K taso on alhainen. Kasvin ollessa vielä vihreä ja

joten aikaa jää reagoida lehtilannoituksella. Ravinteiden tasapaino on tärkeä osa kasvin ravinteiden hyödyntämisessä. Esimerkiksi K, Ca ja Mg syrjäyttävät toisiaan, jos jostain näistä on enemmän tarjolla. Esimerkiksi kuvassa jo silmin nähtävä kaliumin puutos, joka voi johtua siitä, että kasvilla on ollut Mg enemmän käytettävissä.

Lehtilannoituksessa tulee huomioda kasvissa liikkuvat ja liikkumattomat ravinteet. Esimerkkinä, jos K taso on alhainen. Kasvin ollessa vielä vihreä ja

kasvussa, lehdelle voi lisätä K, koska se liikkuu hyvin kasvissa. Kun taas Ca ei liiku lehdeltä mukulaan. TuoHi-hankkeessa tehdään pilottitiloille myös hiilitaseen sekä tuotantokustannusten laskentaa.

Mukaan hankkeeseen mahtuu vielä perunatiloja. ♦

Kysy lisää:
saija.ohriluoma@proagria.fi

TuoHi-hanke Euroopan unionin osarahioittama

Rikkakananhirssi on painajaisista pahin

Tympiikö jokakesäinen hukkakauran tarkkailu, kitkentä ja viljely sen ehdoilla? Jos vastasit kyllä, tätä vitsausta et lohkoillesi halua.

RIKKAKANANHIRSSI PELTOVILJELYN KAUHUNA

Rikkakananhirssi on yksivuotinen heinä, joka lukeutuu maailmanlaajuisesti pahimpiin rikkakasveihin. Runsaana esiintyessään se voi käyttää jopa 80 prosenttia maaperän typpivarannoista, mikä on suoraan pois viljelykasvin sadosta. Lisäksi rikkakananhirssillä on allelopatisia vaikutuksia: se erittää maaperään yhdisteitä, jotka heikentävät ympäröivien kasvien kasvua ja aiheuttavat merkittäviä satotappioita.

RÄJÄHDYSMÄINEN LISÄÄNTYMINEN

Rikkakananhirssi lisääntyy poikkeuksellisen tehokkaasti. Siinä missä hukkakaura tuottaa satoja siemeniä, rikkakananhirssi voi parhaimmillaan tuottaa jopa 80 000 siementä. Kasvin pituus vaihtelee 20–170 senttimetriin, ja matalaksi jäädessään se voi jäädä helposti huomaamatta. Silti pienikin yksilö kykenee tuottamaan lähes täyden siemensadon.

Rikkakananhirssillä on useita itämisaaltoja kasvukauden aikana,

mikä vaikeuttaa torjuntaa ja edellyttää jatkuvaa seuranta. Se itää erityisesti aukkopaikoissa, joissa valoa on runsaasti ja kilpailevaa kasvustoa vähän.

UHKA KAIKILLE

Rikkakananhirssiä esiintyy käytännössä kaikilla peltoviljelykasveilla, kuten viljoilla, nurmilla sekä vihannes-, palko- ja öljykasveilla. Viime vuosina erityiseksi riskiksi ovat nousseet monimuotoisuuspellot, joille rikkakananhirsin siemeniä on kulkeutunut ulkomailta tuotujen siemenseosten mukana. Uhka on ollut suurin hunajakukkaa sisältäneissä seoksissa.

Lisäksi rikkakananhirssiä on havaittu peltojen ulkopuolella puutarhoissa, peltoteilla ja kaupunkien viheralueilla.

TUNNISTA VAARA

Rikkakananhirssi on yksivuotinen heinäkasperä, jonka tyvi on litteä ja väriltään vihreä tai punertava. Varmimmin sen erottaa kotimaisista heinistä kielekkeen puuttumisesta: lehtien tyvestä ei löydy

varrtta kiertävää kielekettä, joka on tyypillinen kotimaisille heinille. Valkoinen lehtisuoni voi esiintyä, mutta ei aina.

Rikkakananhirsin tähkä on haarova kerrannaistähkä, väriltään vihreä tai punainen. Tähkän väri ei kerro siementen kypsyydestä, sillä myös vihreä tähkä voi sisältää täysin itämiskykyisiä siemeniä.

TARKKUUTTA TORJUNTAAN

Rikkakananhirssi kannattaa kitkeä mahdollisimman varhain, mieluiten ennen kukintaa. Hukkakauran tavoin kasvi kitketään juurineen ja varotaan siementen levittämistä. Kitketyt kasvit tulee hävittää polttamalla.

Kemiallisessa torjunnassa yksi käsittely ei riitä rikkakananhirsin useiden itämisaaltojen vuoksi. Torjuntaan soveltuvat heinämaisten kasvien torjunta-aineet, mukaan lukien hukkakauraan tehoavat valmisteet. Rikkakananhirssi kehittää herkästi resistenssin, joten torjunta on suunniteltava

huolellisesti ja toimenpiteitä yhdisteltävä.

Niitto voi olla vaihtoehto, mutta sen on oltava maanmyötäistä. Jos matalalla sijaitseva kasvupiste jää eloon, rikkakananhirssi muodostaa uusia kukintovarsia ja lisää siementuotantoa. Niittojäte on kerättävä pelloilta pois.

Maan muokkausta ei suositella saastuneilla lohkoilla, sillä kyntö ja kevytmuokkaus kasvattavat siemenpankkia, jossa siemenet selviävät itämiskykyisinä jopa kymmenen vuotta. Koska siemenet säilyvät maan pinnalla huonosti itävinä, avokesanointi ei lisää siemenpankkia. ♦

ANNIKA HIRVELÄ
Kasvintuotannon
asiantuntija

Kasvinesteanalyysi paljastaa kasvien lannoitustarpeen

SAP-analyysillä selviää kasvin ravintilan ja ravinteiden otto reaaliaikaisesti. Kasvinesteestä paljastuu piilevät ravinnepuutoksen ennen kuin oireet ovat näkyvissä viljelykasvissa.

PUUTOSTILOJEN ENNUSTAMISTA

Lievät ravinnepuutokset eivät useinkaan ole havaittavissa eikä puutosta voida kohdistaa yhteen tiettyyn ravinteeseen. SAP-analyysillä voidaan myös paremmin ennustaa kasvin tulevia puutostiloja. Analyysin tuloksia verrataan viitearvoihin, jos ne ovat viitearvojen sisällä ovat ravin-

Tulemme tekemään SAP-analyysiä tulevina kasvukautena perunalle, viljoille ja säilörehunurmille. Olethan yhteydessä viimeistään huhtikuun alussa niin varaamme

tilallesi ajankohdan. SAP-analyysi on työkalu tiloille, jotka kehittävät ja optimoivat panoskäyttöään sekä lannoitusta kustannustehokkaasti.

teiden pitoisuudet kasvissa sopivalla tasolla.

KASVIN TARPEET

Tulosten perusteella voidaan lannoitus optimoida kasvin tarpeiden mukaan esimerkiksi lehtilannoitteilla. Oikeilla ravinnesuhteilla varmistetaan kasvin

terveys ja kasvamassa oleva sato. Tulokset antavat myös tietoa seuraavan kasvukauden peruslannoitukseen.

TARKKA KUVAAUS

SAP-analyysi eroaa perinteisestä kasvinesteanalyysistä siten, että se kuvaa tarkemmin kasvin sen hetkistä ravin-

teenottoa, kun kasvinesteanalyysi kuvaa ravinteita, joita kasvissa jo on. Analyysiin kerätään kasvin nuoria ja vanhoja lehtiä ravinteiden oton seurannan tarkentamiseksi. Kasvissa osa ravinteista liikkuu helposti vanhemmista osista nuorempiin. Analyysin voi toistaa useamman kerran kasvukauden aikana tarkemman kasvin ravinteiden oton sekä lehtilannoitusten vaikutuksen seuraamiseksi. ♦

PÄIVI KOIVUSALO

Kasvintuotannon asiantuntija

SAIJA OHRILUOMA

Kasvintuotannon asiantuntija

Nurmi kärsii harvoin täydellistä satovahinkoa.

Helppo ja välillä konstikas nurmi

Nurmi on välillä helppo ja sitten toisinaan konstikas viljeltävä. Helpoksi viljelyn tekee se, että nurmi harvemmin kärsii totaalisista satovahinkoista tai talvituhoista.

Sääolot vaikuttavat eniten siihen, miten nurmen kasvurytmi osuu korjuuseen ja mikä on rehun laatu. Pienilläkin panostuksilla tulee kelpo sato. Etenkin, jos korjattavaa pinta-alaa on riittävästi. Kun viljelyä tehdään tavoitteellisesti, kuvioon astuvat rehualan optimointi ja korjuun tarkka ajoitus.

FOSFORI RATKAIKSE

Maan fosforivarat ovat yleensä alaiset ja nurmi kulutti varoja viime kesänä paljon. Sen vuoksi on tärkeää lisätä lannoitteissa fosforia. Karjanlannassakin fosforia saadaan kätevästi peltoon, mutta fosfori ei pääse kasvin käyttöön ennen kuin juuristo löytää sen. Juuri tarvitsee lämpöä kasvaakseen. Fosfori pitäisi saada napattua, mutta jos juuri ei siihen yletä, niin ei onnistu. Tämä näkyy usein keväällä punertavina lehtinä.

Sitten kun maa lämpenee ja juuret kasvavat, ravinteitakin alkaa siirtyä paremmin juurista versoihin. Fosfori liikkuu sitten helposti kunhan vain juuri sen saavuttaa ja kosteissa keleissä sitä voi maasta poistua runsaastikin, joten tämäkin kannattaa huomioida kevään lannoituksia suunniteltaessa.

TYPEN JA RIKIN YHTEISPELI

Typpi ja rikki tykkäävät hengailu yhdessä ja muodostavat kasvin kasvun eli sadon lisäksi rehuun eläinten tarvitseman valkuaisen. Kun kevään nurmissa kasvu on kiihkeää ja mas-

saa kertyy nopeaan tahtiin, typpeä tarvitaan runsaasti. Koska ensimmäisen sadon laatu on helpoimmin ennustettavissa, siihen kannattaa panostaakin eniten. Korjuuaikanaäytöiden avulla niittokin osuu todennäköisesti tavoitteen mukaiseen korjuuikkunaan.

Kasvien rikin saannistakin tulee huolehtia, sillä se on tärkeä osa valkuaisaineiden muodostuksessa eli siinä energiassa, mitä kasvi tarvitsee kasvaakseen. Lisäksi rikin on todettu parantavan fosforin hyväksikäyttöä.

RIKIN KÄYTÖSSÄ MALTITIA

Vaikka rikki liikkuu heikosti typpeen verrattuna, sitä ei kannata peltoon syyttää ylenpalttisesti. Rikillä on nimittäin taipumus happamoittaa maata ja liika rikki rehuissa voi heikentää hivenaineiden hyväksikäyttöä. Väkilannoitteiden rikkipitoisuus on turvallisella tasolla, joten niitä voi käyttää normaalisti.

Jos käytetään vahvasti rikkipitoisia liuoksia lietettä boostaamassa, suosittelen vain yhtä levityskertaa kasvukaudella. Rehuissa ja maassa rikkipitoisuudet voivat muutoin lähteä salakavalasti nousemaan vuosien mittaan, ja varsinkin lypsylehmien kivennäistasapaino voi järkkäytyä ilmaantuen mm. happamina pötsinä.

KALIUMIN KULUTUS

Kaliumia nurmi hörppää 240 kg vuodessa. Sananmukaisesti siis hörppää, sillä kalium siirtyy nestevirtauksissa kasviin. Jos kuivan hellejakson jälkeen tulee rankat sateet, kali voi syrjäyttää muut ravinteet. Varsinkin magnesiumium voi jäädä silloin rehuissa alhaiseksi.

KARJANLANTA JA TÄYDENNYSLANNOITUS

Yleinen suositus on ajaa karjanlanta kakkosadolle heti ensimmäisen niiton jälkeen. Sijoitettuna tulee harvemmin polttovaurioita ja nurmi kantaa parhaiten levityskoneita. Karjanlanta tarvitsee kaverikseen lisälannoitusta – maan viljavuuden mukaan pelkkä typpilannoitekin voi riittää, mutta kalilannoitus on yleensä tarpeen. Eikä ole pahitteeksi, vaikka laittaisi vähän fosforiakin.

KOLMOSSADON LANNOITUS

Kolmossadon lannoituksen tarkentaminen eli – tarvitaanko lisätyppeä vai jäikö sitä kesän lannoituksista mahdollisesti varastoon? Viime syksyn kovat rehusadot olivat seurausta maahan aiemmin tankatuista ravinteista, jotka vasta sateiden jälkeen pääsivät hyötykäyttöön. Sato oli mahtava, mutta kannattaa siis muistaa nyt keväällä, että lannoitus on enemmän kuin tarpeellista suunnitella kunnolla. ♦

Maitotila 2030-hanke

SARI VALLINHÖVI
Erityisasiantuntija

Tulevaisuuden maatalous vaatii realistisia laskelmia

O nkosuomalaisella maataloudella tulevaisuutta? Rahoittajan näkökulmasta maatalous on ennen kaikkea yritystoimintaa, jollaisena sitä myös arvioidaan. Maksuvalmius, vakavaraisuus ja liiketoiminnan kannattavuus muodostavat pankin rahoituspäätösten kivijalan. Taustalla vaikuttaa kuitenkin keskeinen huoli siitä, kuinka merkittävä osa suurien investointien vakuuksista sitoutuu tuotantorakennuksiin, jolloin pienikin notkahdus voi kasvattaa luottotappiota nopeasti.

”Maatilyrityksen suurin riski on yrittäjä tai yrittäjäpari itse”, POP Pankin yritysrahoituksesta vastaava **Timo Kalliomäki** sanoo. Hän ei pidä maataloutta auringonlaskun alana, vaan pikemminkin murroksessa olevana mahdollisuuksia täynnä olevana elinkeinona.

Realistinen suunnittelu on kaiken keskiössä. Investoinnin on parannettava kannattavuutta ja työtyytyväisyyttä, sen ei koskaan saa toimia niin sanotusti selviytymisharjoituksena.

Pankki tarkastelee aina kokonaisuutta: tuotantosopimuksia, vakuuksia, ympäristöriskejä ja markkinoiden näkymiä. Myös vastuullisuusvaatimukset kiristyvät toimitusketjussa, joihin tuottajien on vastattava. Tärkeimmät lainan myöntämisen kriteerit ovat kuitenkin asiakkaan maksuvalmius ja kannattavuus.

KESKUSTELE AJOISSA

Pankkiin on oltava yhteyksissä mieluummin liian aikaisin kuin myöhään. Vaikka investoinnin toteutus olisi vielä epävarmaa, kannattaa pankkiin olla jo yhteyksissä. Myös maksuvalmiu-

Kuvassa POP Pankin yritysrahoituksesta vastaava Timo Kalliomäki.

”Hyvä omavaraisuus aste ei ole koskaan 100 prosenttia, silloin tilalta on jäänyt käyttämättä paljon kehitysmahdollisuuksia, 40 prosenttia on hyvä”, Timo Kalliomäki toteaa.

TUNNE TALOUTESI

Maatalousyrittäjyyden ydin on siinä, että yrittäjä tuntee oman taloutensa läpikotaisin ja tekee päätökset realistiselta, hyvin budjetoidulta pohjalta. Kun suunnitelmat tehdään ajoissa ja realismi kohtaa rohkeuden, alalla on kaikki edellytykset uudistua ja menestyä. ♦

den kiristyessä on otettava pankkiin välittömästi yhteyttä.

RAHOITUKSEN HINTA

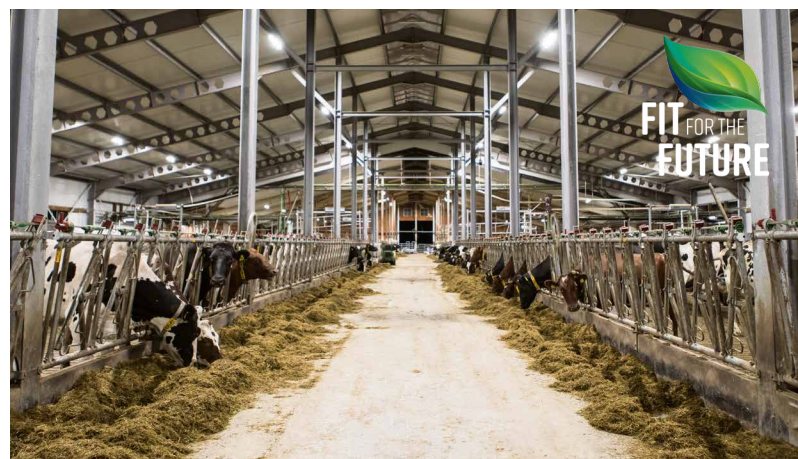
Myös rahoituksen hinta elää yrityksen taloudellisen tilanteen mukaan. Siinäkin esille nousevat asiakkaan kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus. Pankki luokittelee asiakkaitaan ja huomioi lisäksi niin kutsutut pehmeät arvot eli ympäristörisikit ja yrittäjäm ominaisuudet. Luokitusta alentavat aiemmat ongelmat ja oman pääoman alhaisuus vakavaraisuuden kautta. Täydellisyteen ei silti tarvitse pyrkiä.

Tulevaisuuden maatalousyritys-hanke

ANNIKA HIRVELÄ
Kasvintuotannon asiantuntija

Euroopan unionin osarahoittama

i VALO

KOTIMAISET LED-VALAISIMET MAATALOUDEN TARPEISIIN

- + Energiatehokkaat tuotteet
- + Erinomainen ammoniakki- ja korroosionkesto
- + Huippuluokan valotehokkuus ilman kiusahäikäisyä
- + Valonlähde ja liitäntälaitteet tarvittaessa helposti vaihdettavissa
- + Monipuoliset ohjausmahdollisuudet
- + Ilmainen valaistussuunnittelu
- + Suunniteltu ja valmistettu litallassa

I-Valo Oy | 010 501 3000 | info@i-valo.com | i-valo.com

Maatalousyrittäjä, tervetuloa

Työnämme terveys -tapahtumaan

Maksuttomassa tapahtumassa saat ajankohtaisia vinkkejä, jotka tukevat terveyttä, turvallista työtä ja sujuvaa arkea maatilalla.

Kahvitarjoilu
Tervetuloa!

Alajärvi

Hotelli Alvariini
18.3. klo 12–15

Kurikka

Kurikan kampus
30.3. klo 12–15

Ilmoittautumiset viimeistään **4.3.** (Alajärvi) ja **16.3.** (Kurikka):
Virpi Lipasti | 040 188 6941 | virpi.lipasti@ttbotnia.fi

Tapahtumassa mukana:

Maatalouden rahoitustuet 2026

V uoden 2026 investointitukihakukierrokset päättyvät 15.3., 15.8. sekä 15.10. Määräpäiviin mennessä vireille tulleet hakemukset otetaan käsittelyyn Elinvoimakseuksissa ja niistä tulee päätös parissa kuukaudessa.

Rahoitustukea on saatavilla maatilan nykyaikaisamiseen ja kilpailukyvyyn parantamiseen liittyviin investointeihin, ympäristön tilaa edistäviin investointeihin energiainvestointeihin, työympäristöä sekä tuotantohygieniaa parantaviin investointeihin ja eläinten hyvinvointia sekä bioturvallisuutta edistäviin investointeihin.

INVESTOINTIEN SUUNNITTELU KANNATTAA ALOITTA A HYVISSÄ AJOIN.

Investointituet haetaan sähköisesti Hyrrä-järjestelmän kautta. Investointia ei saa aloittaa ennen kuin hakemus on vireillä ja turvallisin on odottaa myös tulkipäätös ennen aloittamista.

Investointien suunnittelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Ole yhteydessä ja ryhdytään hommiin yhdessä! ♦

KAIIA ALA-LUUKKO
Toimialapäällikkö

OP Etelä-Pohjanmaa

Pankkipalvelut tilasi kaikkiin käänteisiin

Me tunnemme Etelä-Pohjanmaan maatilat ja elämme niiden arjessa mukana. Vahva asiantuntijatiimimme on tukenasi paikallisesti. Ota meihin yhteyttä ja etsitään yhdessä sinun tilanteeseesi sopivimmat ratkaisut.

Tutustu meihin ja palveluihimme:

op.fi/etela-pohjanmaa/mame

VILJATALO Palvelee Lapualla

- ✓ Viljakauppa
- ✓ Siemenviljan kunnostus
- ✓ Polttoöljy

SOITA JA KYSY LISÄÄ

Ville Talvitie

040 770 1238 viljatalo.fi

Maveplan

PELTOJEN VESITALOUS KUNTOON LUOTETTAVASTI

> HYÖDYNNÄ SALAOJITUKSEN KOHONNUT INVESTOINTITUKI NYT!

Maveplan tarjoaa peltojen laadukkaat kuivatussuunnitelmat. Teemme tilakohtaiset sekä useita tiloja käsittävät kuivatusratkaisut.

> Salaojasuunnitelmat

Kokeneet salaojasuunnittelijamme tekevät salaojasuunnitelmat tilan tarpeisiin sopivaksi.

> Salaojakartat mobiililaitteisiin

Oijen paikantaminen helpottuu ja kartat kulkevat mukana kädessäsi.

> Valtaoja- ja putkitussuunnitelmat

Valtaojien kunnostushankkeiden suunnittelu ja putkitussuunnitelmat.

Ota yhteyttä lähimpään asiantuntijaan, me palvelemme.

- > Laakso Juha 040 526 4930
- > Ylikantola Juha 043 825 8510
- > Pyyluoma Jarkko 043 827 3585
- > Kivelä Jussi 044 556 9193

Pohjustamme unelmia

www.maveplan.fi

Tulevaisuus ei pelota yhteistyön pelatessa

Pekka Niemi ja Antti Hyppönen olivat mukana keskustelemassa Tulevaisuuden maatilayritys-hankkeen tapahtumassa loppuvuodesta 2025.

Tulevaisuuteen valmistautumisessa kyse ei ole pelkästään investoinneista ja markkinoista, vaan koko yritystoiminnan ja yrittäjän arjen pitkäjänteisestä rakentamisesta. Tätä mieltä ovat myös maatalousyrittäjät **Pekka Niemi** ja **Antti Hyppönen**, jotka ovat yhtä mieltä siitä, että tulevaisuus tehdään suunnitelmalla, yhteistyöllä ja omaa jaksamista vaalien.

Hyppösellä itsellään tulevaisuuden linjat hahmottuivat jo sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, kun hän lähti edelläkävijänä kohti uusia investointeja, kuten vapaaporsitusta. Hyppösen investointien kärjessä oli eläinten hyvinvointi, mutta hän korostaa, ettei työntekijöiden ja yrittäjän itsensä hyvinvointia saa unohtaa.

"Työympäristön on oltava toimiva, eläimillä ei voi olla hyvää, jos ihmisillä ei ole", Hyppönen sanoo.

JATKUVAA PÄIVITYSTÄ

Harkitut investoinnit ovat molemmille yrittäjille arkea. Niemen tuleva investointi on ollut laskelmapöydällä jo vuodesta 2022. Vaihtoehtoisia suunnitelmia on kertynyt yli kymmenen.

"Laskelmat ovat aina sen hetkisiä: panoshinnat ja markkinat muuttuvat, siksi suunnitelmia on päivitettävä jatkuvasti", Niemi muistuttaa.

Hän kritisoi nuorten viljelijöiden korotetun investointituen lyhyttä ajanjaksoa, joka pakottaa isoihin ratkaisuihin liian aikaisin. Pidempi investointipolku toisi harkintaa ja vähentäisi turhia hankkeita.

INVESTOINTIEN JÄLKEEN

Investointien jälkeen koittaa usein taloudellisesta ja henkisestä raskas ajanjakso. Siksi puskuria on hyvä rakentaa ja isoja investointeja on tärkeä tasapainottaa pienillä, tuotantoa kehittäväillä parannuksilla. Niemi ja Hyppönen painottavat maksuvalmiuden, budjetoinnin ja vuosittain päivitettävän liiketoimintasuunnitelman merkitystä: "keskiarvo vuosista kertoo eniten tulevaisuudesta".

He korostavat jatkuvaa yhteyttä rahoittajaan. Vuoropuhelu ja pitkän ajan suunnitelmallisuus helpottaa myös äkillisissä tilanteissa, kuten pikaisten maakauppojen edessä. Kvartaalitasoinen yhteydenpito pitää tiedot ajan tasalla ja luo luottamusta rahoittajan ja yrittäjän välillä. Näin helpottuvat

sekä rahoituksen hakeminen, että päätöksenteko.

YHTEISTYÖVERKOSTOT KANNATTELEVAT YRITYSTÄ

Toimivan tulevaisuuden maatalousyrittäjien keskiössä ovat yhteistyöverkostot. Tilayhteistyö, konekumppanuudet, neuvonta, rahoittajat ja jatkuva tiedonhaku muodostavat yhdessä verkoston, jota ilman maatalousyrittäjä ei toimi. Toimivat verkostot kannattelevat yritystä myös epävarmoina aikoina.

"Ilman lähituen ja yhteistyön verkostoa homma ei pyörisi", Niemi sanoo.

Hyppönen korostaa moniportaista yhteistyötä, jossa on tiiviiden kumppaneiden lisäksi myös sellaisia kumppaneita, joiden kanssa ei ole viikoittain tekemisissä. Esimerkiksi asiantuntijoille voi soittaa, kun ajatus kaipaa palloteltua tai uusia näkökulmia.

JAKSAMINEN

Suomalainen maatalous on osaavaa ja kehittynyttä. Yrittäjien on kuitenkin huolehdittava omasta jaksamisestaan. Kasvaneet tilakoot ja monimutkaistunut arki vaativat työvoimasuunnitte-

lua, toimivia työvuoroja ja aikaa myös muulle elämälle.

"Mitä maksaa se, että saan pelata pojan kanssa jalkapalloa?", Hyppönen herättelee ajatuksia ja muistuttaa siitä, että joskus myös vapaa-aika on tärkeä investointi.

Alueelliset erot, markkinavaihtelut ja tukijärjestelmien epävarmuus lisäävät paineita, mutta lopulta jokaisen tilan on löydettävä ratkaisu omasta toimintaympäristöstään, osaamisestaan ja resursseistaan. Sekä Niemi että Hyppönen ovat kuitenkin yksimielisiä: tulevaisuus ei pelota, kun omat luvut, suunnitelmat ja yhteistyö ovat kunnossa. Tärkeintä on pitää katse edessä. ♦

Tulevaisuuden maatalousyrittäjä-hanke

ANNIKA HIRVELÄ
Kasvintuotannon asiantuntija

European unionin osarahoittama

Liimapuupalkit asennusvalmiina? Tottakai!

Navettojen, konesuojien ja varastojen palkkitoimittaja

KESTOPALKKI

Kestopalkki LPJ Oy
Puusepantie 89
62420 Korttesjärvi
puh. (06) 4880 200
kestopalkki@kestopalkki.fi

www.kestopalkki.fi

KONEURAKOINTI Juha Mäensivu Oy

- Pala- ja kuiviketurve
- Hiekkapuhallus ja maalaus
- Metallityöt
- Polttopuita
- Maanajotyöt
- Kaivinkonetyöt

Ratatie 6, Kauhajoki as
RAUTAMYynti (Kurikantie 144 Kauhajoki)
Puh. 040 758 8233 (varmistu paikallaolomme)

ARON KIRPPIS, Kauppatie 34, Kauhajoki
Avoinna: ma-ke klo 10-18, p. 041 3113169

Hei, mukava tavata sinua RUOKAPROVINSSILAINEN!

Etelä-Pohjanmaa haluaa jatkosakin olla ruokatuotannon ykkönen. Ruokaprovinssi kokoaa yhteen koko ketjun viljelijöistä ravintoloihin ja tuo lähiruuan lähemmäksi kuluttajaa.

KEHITTÄMISASiantuntija TERHI VÄLISALO, MIKÄ RUOKAPROVINSSI ON, ENTÄ MITÄ SE TEKEE?

Ruokaprovinssi on yksinkertaisuudessaan Etelä-Pohjanmaan ruokamaakunnan nimitys eli se toimii Etelä-Pohjanmaan maakunta-alueella. Sen tehtävänä on vahvistaa Etelä-Pohjanmaan ruokakulttuurin vetovoimaa ja tunnettavuutta. Esimerkiksi Ruokaprovinssi 2030 strategia tähtää siihen, että Etelä-Pohjanmaa olisi jatkossakin paras paikka ruuan tuotannolle.

KETKÄ OVAT RUOKAPROVINSSISSA MUKANA?

Ruokaprovinssissa mukana on kaikki, jotka tekevät töitä ruuan parissa esim. Viljelijät, tehtaajat, kuljettajat, ravintolat, kahvilat jne. Ruokaprovinssi edistää verkoston yhtiystyötä järjestämällä tapahtumia, kuten Food days, joka kokoaa yhteen ruokajärjestelmän tutkijoita, kehittäjiä ja yrittäjiä. Ruokaprovinssi järjestää myös REKO-rinkejä, jotka ovat tapahtumia, missä ostat ruokaa suoraan paikalliselta tuottajilta ilman välikäsiä.

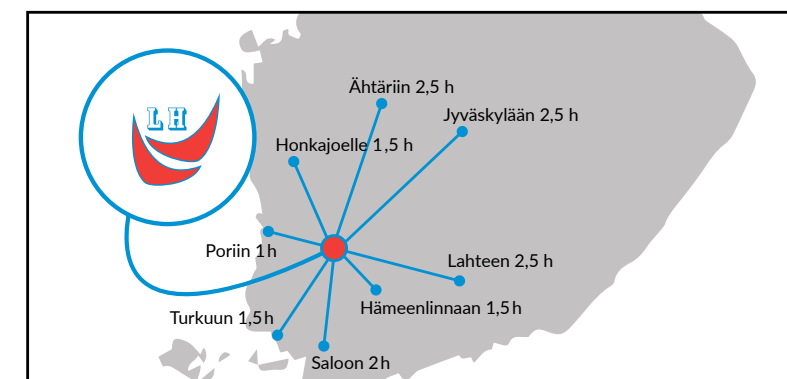
Me kaikki olemme siis ruokaprovinssilaisia. Ole aktiivinen ruokaprovinssilainen ja seuraa Ruokaprovinssia somekanavissa.

Keskeltäs ja ketterä Ruokaprovinssi-hanke

European unionin osarahoittama

KUN TULEE SOPIVA HETKI, OTA KUVA JA TÄGÄÄ @RUOKAPROVINSSI, NIIN SAAMME SEN JAKOON SOMEKANAVISSA.

Ruokaprovinssi

Lounais-Suomen LÄHITEURASTAMO

Ostetaan ja noudetaan teuraseläimiä ympäri Suomen:

- Naudat, hevoset ja siat.
- Palvelemme tuottajapalautuksissa, rahtiteurastuksissa ja eläinvälityksessä kilpailukykyisin hinnoin.

Ota yhteyttä:

Liha Hietanen Oy
Toimisto: 03 514 1533
Timo: 040 559 7263
Tiina: 040 063 4800

LIHA HIETANEN OY

Pääkkösentie 59, 38200 Sastamala / toimisto@lihahietanen.fi

NYT SALAOJAT KUNTOON!

Kotimaiset XIROS-salaojahuuhtelulaitteet ovat suunniteltu suomalaisten viljelijöiden tarpeeseen.

XIROS

KAIKKI OLEELLINEN VAKIONA

Radio-ohjaus • Täysin hydraulinen • Luistonestojärjestelmä
Automaattinen puomi • 500-metrinen huuhteluputki
Elektronin mittalaitte • Kaivohuuhteluvarustus 380 mm

PEKOMAT

Pekomat Oy | Koneratkaisut ja myynti
www.pekomat.fi | 050 598 9651
pekomat@pekomat.fi

LandStal

Meiltä nyt myös Landstal muokkaukoneet

- Kultivaattorit
- Lautasmuokkaimet
- Jankkurit
- Jyrät

Lataa tuotekuvasto: www.landstal.pl

Myös automaattiset ruokinta- ja kuivitusratkaisut Euroopan johtavalta valmistajalta

tkS AGRI

tkS

www.tks-as.no

Myynti - Varaosat - Huolto
Kainberg Lantbruk AB, Alaveteli
puh. 050 523 6949
www.kainberg.com

kainberglantbruk

ASIAA JA
ELÄMYKSIÄ!
KOTIELÄIMET
KONEET
METSÄ
PALVELUT
MAKUMAILMA
KÄDENTAILOT

FARMARI

25.-27.6.2026 KALAJOKI

Farmarissa on kesän kovin kattaus ammattiasiaa.

Tavataan Farmarissa Kalajoella!

Avoinna: to ja pe 10-18, la 10-17

Osta liput
ennakkoon
koko perheelle
ja säästä!

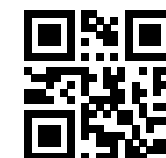
farmari.net

Farmari on Kalajoella ensi kesänä

Farmari maatalousnäyttely on Kalajoella 25.-27.6.2026. Farmari on merkittävä näytteikkunan suomalaiselle ruoantuotannolle. Tapahtumassa voi nähdä kattavasti kotieläimiä aina lypsylehmistä lampaisiin sekä tutustua muun muassa maatalouskoneisiin.

"Farmari on kiinnostanut näytteilleasettajia valtavasti. Saammekin Kalajoella todella ison tapahtuman, jossa on runsaasti koettavaa maatalouden ammattilaisille. Kalajoki jo paikkana innostaa väkeä lähtemään tapahtumaan", kertoo näyttelypäällikkö **Kirsi Ylitalo**.

Farmari on Kalajoen lentokenttäalueella, lähellä Hiekkasärkkiä. Autoille on varattu pysäköintialue satamasta, josta on kuljetus tapahtuma-alueelle.

farmari.net

Uusia näkökulmia
ja tietoisuuksia.

Puhetta ruokaketjusta, palkitsemisia

Farmari-lavalla on luvassa linjauksia ja paneeleissa terävää keskustelua ruokaketjusta, investoinneista ja niiden rahoituksesta kuin myös hyvinvoinnista ja omistajanvaihdoksista. Keskustelua on luvassa CAP:istä ja ruokaviennin mahdollisuuksista sekä monesta muusta ajankohtaisesta aiheesta.

Tuttuun tapaan jaamme sukutilakunniakirjoja ja palkitsemme tuotoseurantatiloja. Jaossa ovat myös Maaseudun puolesta -kunniamaininnat ja Maistuva maaseutu -palkinnot. Luvassa on myös ruotsinkielistä ohjelmaa kaikkina päivinä.

Palkitsemme ja muistamme Farmarissa myös asiakkaitamme.

Kotieläinkenttä ihastuttaa

Farmarissa on jälleen kerran luvassa arvostettu lypsykarjanäyttely, eri pihvikarjarotujen esittelyä, hevosten kengitysnäytöksiä, lampaiden paimennusta ja kerintää sekä paljon muuta nähtävää ja koettavaa. Paikalle saapuu myös perinteisestä kotieläintuotannosta poikkeavia eläimiä kuten kiipeilykilejä ja alpakoita.

Kova kattaus koneita ja laitteita

Farmarissa on runsaasti esillä maa- ja metsätalouden koneita ja laitteita, myös metsä- ja maanrakennuskoneita on nähtävillä. Maatalousrakentamisen investointien pieni piristyminen näkyikin mukavasti rakennuspuolen näytteilleasettajien ilmoittautumisissa. Metsä ja energia sijoittuu luontevasti konekentälle.

Makumaailmasta lähimakuja

Farmari-alueen sydämessä on Makumaailma, jossa kohtaavat kotimaiset raaka-aineet ja lähiruoka. Makumaailma on rakennettu viihtyisäksi kortteliksi, jossa jokainen seurueen jäsen voi hakea omat suosikkinsa ja silti ruokailua yhdessä yhteisellä alueella. Se on paikka, jossa maistellaan, viivytään ja jaetaan elämyksiä.

Ruokailun lomassa voi seurata Snellman-ohjelmalavan esityksiä. Yksi päivän kohokohdista on viihdyttävä hodari-battle, jossa tv:stä tutut kokit kisaavat parhaasta hodarista.

Kädentaidot ihastuttavat Farmarissa. Päivittäin voit tutustua työnäytöksiin, ostaa käsityöläisten tuotteita sekä ihastella Fransupitsi-näyttelyä.

FARMARI
25.-27.6.2026 KALAJOKI

Tila luottaa käytettyihin lypsyrobotteihin ja säästää

Marjakosken navetalla lypsää jo neljä Lely A4 -robottia. Vain niistä ensimmäinen on hankittu uutena. Loput ovat käytettyjä, tilan väen mukaan se on ollut yksi heidän parhaista päätöksistään.

HYVÄÄN KÄYTETTYYN – JA KOHTI OMATOIMISTA ASENNUSTA

Marjakoskella siirryttiin robottilypsyyn vuonna 2012, kun ensimmäinen Lely A4 asennettiin NHK:n toimesta. Seitsemän vuotta myöhemmin tilan pojat **Niko** ja **Kalle** liittyivät yritykseen, ja laajennus alkoi. Hiehot siirrettiin muualle, parret uusittiin ja navettaan hankittiin ensimmäinen käytetty robotti. Asennus tehtiin omin voimin.

”Kun meillä oli se uusi kone vieressä, siitä näki mallia. NHK kävi vain ajamassa ohjelmat sisään ja testaamassa tykittyimet.” kertoo vanha isäntä **Kai**. Sittenkin käytettyjen robottien määrä on kasvanut nopeasti. Kun tila osti toisen navetan, sinne hankittiin kaksi käytettyä robottia lisää ja ne asennettiin itse. Nyt kuusi robottia on jo paikoillaan, neljä niistä lypsää.

RISKI VAI JÄRKIRATKAISU?

”Käytettyä ei kannata pelätä. Kaikki ovat olleet huoltosopimuskoneita ja hyvässä kunnossa”, tilan väki kertoo. Hintaaero on valtava. Tila on ostanut robotit suoraan käytöstä, kun toiselle tilalle on asennettu uusi kone ja vanha on nostettu pihalle.

”Me on maksettu 20 - 30 000 euroa siitä, mistä uusi olisi ollut noin 190 000. Ja kun ne laitettiin paikoilleen, niin käytännössä painettiin play ja ne lähtivät lypsämään.”

Ensimmäinen uusi robotti oli aikanaan täynnä lapsuksia, mutta käytetyt ovat toimineet lähes moitteetta. Paluuta asemalypsyyn ei nähdä.

”Olkapää oli ihan rikki. Ja koko päivä piti suunnitella lypsyjen mukaan.” Robottilypsy on siis tuonut joustavuutta ja vapautta.

Jokaisella robotilla on oma karjansa, eikä lehmät vaihda robotilta toiselle. Robotit toimivat vajaalla kapasiteetilla, noin 50 lehmällä per kone.

”Jos tulee tility, jono ei kasva. Ja arat lehmät uskaltavat mennä paremmin.”

Tämä lisää toimintavarmuutta ja vähentää stressiä sekä eläimiltä että ihmisiltä.

OSAAMISTA TEKEMÄLLÄ

Tilan vahvuus on oma tekninen osaaminen. Pitkäaikainen työntekijä on ollut mukana kaikissa asennuksissa ja huolloissa – korvaamaton mies! Ulkopuolelta ostetaan vain välttämättömät palvelut, kuten tykityntestit. Varaosia hankitaan sekä Suomesta että ulkomailta, myös käytettyjä osia hyödynnetään. Huoltokustannukset ovat pysyneet poikkeuksellisen alhaisina: noin 3500 euroa per robotti vuodessa, sisältäen sekä huollot että korjaukset. Onneksi robotit ovat samaa mallia.

Marjakosken tilalla on hyviä kokemuksia käytetyistä lypsyrobotteista. Kuvassa Niko, Kalle ja Kai Marjakoski.

ASENNUS VIE AIKAA

Vaikka oma työ säästää rahaa, se vie aikaa.

”Asennettiin robotteja iltayhdeksästä puoleen yöhön. Päivät venyivät ja vuoden sisällä saatiin asennukset kokonaan tehtyä”, tilalla muistellaan ja pohtivat ulkopuolisen asennuksen olevan nopeampaa, mutta kalliilla tuntihinnalla.

KÄYTETTY KANNATTAA

Marjakosken tilan kokemus on selvä: Käytetty robotti on järkevä valinta, kunhan asennukseen ja huoltoon löytyy kiinnostusta ja kädentaitoa.

”Pitää olla vähän kiinnostusta ja varautua siihen, että asentaminen kestää. Mutta käytettyä ei tarvitse pelätä”, pohtii tilan väki. ♦

Maitotila 2030 -hanke

RIITTA NISKALA
Kotieläintuotannon asiantuntija

European unionin osarahoittama

Kuva: Kati Lakso

Ikkeläljärven ympäristö houkuttelee myös suurpetoja. Vaikka tilalle on hankittu susiaidat, karja säikky metsäneläimiä ja saattaa rynnätä aitojen yli. Erityisesti ahma aiheuttaa levottomuutta, sen hajua karja pelkää eniten.

Lehmien all inclusive -kesäloma järvimaisemassa

L Aiduntaminen pähkinäkuoressa

• **Parempaa sorkka- ja lihasterveyttä:** Pehmeä ja pitävä laidunlusta parantaa sorkkaterveyttä ja kannustaa liikkumaan. Liike vahvistaa lihaskuntoa ja vähentää loukkaantumisriskejä.

• **Vähemmän tapaturmia:** Hyvä lihaskunto helpottaa ylösnousemista ja pienentää vedinpolkemien sekä lihasvähäytymien riskiä.

• **Luonnollista sosiaalista käyttäytymistä:** Laidun tarjoaa tilaa väistämiseen, arvojärestyksen ylläpidolle ja kiimakäyttäytymiselle ilman liiallista stressiä.

• **Mukavampaa lepoa:** Lehmät voivat maata ja nousta ylös luonnollisessa asennossa.

• **Paras mahdollinen ilmanvaihto:** Laitumella ilma vaihtuu tehokkaasti, mikä vähentää pölyn, lantakaasujen ja tautipaineen vaikutuksia.

• **Terveempi ja kestävämpi lehmä:** Hyvät olosuhteet tukevat vastustuskykyä, tämä on tärkeää erityisesti korkeatuottoisille lehmille.

• **Laadukasta karkearehua:** Laidunruoho on hyvin sulavaa ja valkuaispitoista, eli erinomaista ravintoa lehmälle.

Pohdi meidän kanssa laiduntamista huolella, jotta se onnistuu. On tärkeää, ettei maitomäärä nokehda tai maidon pitoisuudet laske laidunkauden aikana.

lypsävien kanssa, jotta poikimista odottavia on helppo seurata. Myös nuorkarjaa laidunnetaan. Joskus juottovasikatkin ovat olleet ulkona.

Talvi ei pysäytä ulkoilua, kunhan maassa on pysyvä lumi. Jäätiköille lehmä ei voi päästää, mutta lumi on sorkille terveellinen ja tarjoaa mukavaa vaihtelua talvipäiviin.

Laidunnus on tulevaisuutta

Laksolla laidunnus nähdään tulevaisuuden suuntana. Vaikka lypsyteknikka vaihtuisi, lehmät olisivat ulkona joka tapauksessa. Robottilypsy helpottaisi eläinten kulkeutumista sisälle ja ulos, kun ne saisivat kulkea vapaasti. Myös meijerit ovat lisänneet kannustimia laidunnukseen. Lakson tilalla laidunnus ei ole vain trendi, vaan tapa tuottaa hyvinvointia eläimille, luonnolle ja ihmisille. ♦

Laidun, lehmä ja vasikka-hanke

RIITTA NISKALA
Kotieläintuotannon asiantuntija

European unionin osarahoittama

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset kesällä 2026

Testausvuorossa ovat 2023 testatut ruiskut ja samana uutena hankitut ruiskut, joita ei vielä ole testattu. Ruiskuntestaus on voimassa nykyisin 3 vuotta testauksesta. Saavu testaukseen ruisku puolilleen täynnä puhdasta vettä. Mikäli ruiskua ei ole pesty, emme testaa ruiskua. Testaus on muuttunut, joten vettä myös kuluu enemmän, kun testamme ruiskun jokaisen suuttimen erikseen. ♦

Varaa oma aikasi ja varmista testauspaikka:

- Antti Kesseli 050 465 8023
- Juha Mäkelä 040 026 7535
- Liisa Kyntäjä 041 731 0926
- Jenni Talvitie 050 568 1884

Katso ajantasainen testauskalenteri

► proagria.fi/ep/tapahtumat

FARMARI
25.-27.6.2026 KALAJOKI

LIITY JÄSENEKSI JA SAAT FARMARIN PÄÄSYLIPUT

Liittymällä ProAgrian jäseneksi, saat pääsyliput vuoden 2026 Farmariin Kalajoelle. Jos olet jo jäsen ja tiedät yhteystietosi vaihtuneen, ole pikimmiten yhteydessä meihin. Pääsyliput toimitetaan sähköisesti tiedossamme olevaan sähköpostiin.

Liity jäseneksi tai tarkistuta jäsentietosi
anna.stenudd-turja@proagria.fi
toukokuun 2026 loppuun mennessä.

Miten kuivitan jatkossa?

Turve on pitkään ollut käytetyin ja monella tapaa paras kuivike. Sen saatavuus on kuitenkin heikentynyt, eikä tilanteen arvioida paranevan lähitulevaisuudessa. Tämän vuoksi turpeelle täytyy löytää toimivia vaihtoehtoja.

LANNAN SEPAROINTI

Viime vuosina lannan separointi on kasvattanut suosiotaan. Sen käyttö ei kuitenkaan ole ongelmattonta: separoitua lantaa ei voi varastoida, eikä separoitavan lannan sekaan saa joutua esimerkiksi jälkeisiä. Utareterveyden kannalta separoitu kuivike ei ole helppo vaihtoehto, vaikka eläimille se tarjoaakin miellyttävän alustan ja sen saatavuus on lähes rajaton.

HIEKKAPARRET

Hiekkaparsista on kertynyt jonkin verran kokemuksia. Hiekka on epäorgaanisena aineena luono kasvualusta mikrobeille, ja lehmän

Maitotila 2030 ja Maatilan varautuminen II -hankkeet järjestivät Sarka-messuilla kuivikeaiheisen paneelin. Lisäksi paneeliin osallistumaatalousryittäjä Sanna Savunen. Sarkamessujen kuivikepaneelin voit katsoa ProAgria Etelä-Pohjanmaan YouTube-kanavalta.

on hyvä maata hiekkaparressa. Oikeanlaisen hiekan saatavuus voi kuitenkin olla alueellista. Lisäksi hiekka kuluttaa lannanpoisto- ja lypsytarvikkeita enemmän kuin monet muut kuivikkeet, eikä hiekkapohjainen lanta sovellu biokaasulaitoksiin.

KIERRÄTYSKÄYTTÖ

Savusen tilalla on vajaan vuoden ajan kokeiltu kierrätyspaperista

valmistettua Revicell-kuiviketta. Kuiviketta on käytetty pääasiassa turpeeseen sekoitettuna. Utareterveys on parantunut, eivätkä karpäset muni kierrätyspaperilla kuivitetuihin karsinoihin. Savuset ovatkin olleet tyytyväisiä kuivikeeseen. Mikäli kävit Sarka-messujen eläinosastolla, tämä kierrätyspaperikuivike oli siellä käytössä.

KUIVIKKEET JA ILMANLAATU

Hankkeissa on tutkittu myös kuivikkeiden vaikutusta ilmanlaatuun. Kuivikkeita levitettäessä olisi hyvä muistaa hengityssuojainten käyttö, sillä useat kuivikkeet pölyävät runsaasti. Esimerkiksi turve sisältää mikrobeja ja hiekka kvartseja, joka luokitellaan syöpää aiheuttavaksi.

Emolehmäretken terveiset

Kävimme tutustumassa kolmeen erilaiseen emolehmittaan eteläisessä Suomessa. Tuomisina saimme paljon ajatuksia. Esimerkiksi miten eri rodut ja tuotantomuodot poikkeavat rehusuudessa toisistaan.

Toinen tila tekee pääosin vain yhden myöhäisen sadon kuivana ja toinen kerää rehua eri otteisiin omilta ja muiden pelloilta. Kaikki kyllä toivat rehut tilalle ja käärivät muovin paalissa tai tuubissa. Mutta tehokkuus on tärkeää ja kustannussäästö pidettävä mielessä joka käänteessä.

JOHTAMISEN MALLIT

Toinen ajatuksia herättävä asia oli kokonaisuuden johtaminen. Toisella

johtaminen on viety hyvin pitkälle viikkopalaveriineen ja strategioineen, lisäksi kaikkia vaiheita tarkastellaan kriittisesti ja tehokkuutta hioen. Yhdellä taas strategia on pieni määrä työvoimaa, jolloin tehokkuus on erilaista ja keskitytään ja priorisoidaan erilaisia asioita, kuten helppohoitaisuutta ja yksinkertaisuutta. Toisen ote on rennompi ja toisen tarkempi. Isäntäväen, ja omakin jaksaminenkin puhututti.

RAKENNUKSET JA KUIVITUS

Kolmas iso asia oli rakennukset. Näimme monta pihattoa matkalla, vaikka vierailimme vain kolmella emotilalla. Kustannustehokkaasti, mutta tarkkaan mietittynä ja itse tehtynä kui-

tenkin suurin osa. Kuivitusstrategioita oli erilaisia: monikäyttöistä kestokuiviketta ja mahdollisesti edullisempaa makuuparsiratkaisua. Etelässä on vielä paljon vilja-alaa, eli kuivikeolkea on mahdollista hyvin saada.

ELÄINAINES JA TAUTITURVALLISUUS

Neljäntenä asiana eläinaines. Eläintautitilanne on haastava, ja siitä huolestumme niin, ettemme uskaltaneet kovin lähellekään karsinoita ja siten eläimiä emme nähneet kovin hyvin. Mutta mitä näimme, oli kiinnostavaa ja ajatuksia herättävää. Miten erilaisia tavoitteita karjalle oli eri tiloilla ja miten erilaiselta eläimet meidän mielestämme näyttivät.

Tärkeintä reissussa oli ryhmän yh-

teinen väsymätön pohdinta tilavierailun kohteista ja eri pointeista. Tilakohteet olivat todella hyviä, riittävän erilaisia, oman näköisiä, ilmeisen hyviä emolehmittiloja, joista puhutaan ja ammennetaan ajatuksia oletettavasti vielä pitkään. ♦

Luota-hanke

URPU TANNER-KOOPMANS
Erityisasiantuntija

Euroopan unionin osarahoittama

SEIJA PERASTO / terveydenhuoltoeläinlääkäri / maitotilat / ProAgria Etelä-Pohjanmaa / p. 043 824 8030

Eläinlääkärin palsta

Uudistettu M. bovis-ohjelma on helpompi liittyä ja toteuttaa

Eläinten terveys, ETT ry on julkaissut uuden Mycoplasma bovis -vastustusohjelman lypsykarja- ja emotiloille. Mycoplasma bovis on sitkeä ja hoitoon huonosti reagoiva bakteeri, joka aiheuttaa muun muassa hengitystietulehduksia, utaretulehdusta ja niveltulehduksia.

NUORET LEHMÄT

Uudessa ohjelmassa keskeisenä tutkimusmenetelmänä ovat karjan nuorimpien lehmien M. Bovis vasta-ainenäytteet, jotka otetaan liittymisvaiheessa kahdesti kahden kuukauden välein. Tämä on merkittävä muutos aiempaan neljän kuukauden näytteenottoväliin verrattuna. Näytteitä kerätään karjan koon mukaan: alle 200 lehmän tiloilla kymmenestä lehmästä ja yli 200 lehmän tiloilla 20 lehmästä. Tutkimukseen kelpaa tavallinen maito (ei terminaito tai muuten muuttunut maito) tai eläinlääkärin ottama verinäyte.

Toisella näytteenotokerralla tutkitaan vasta-aineen lisäksi yhden viikon – yhdeksän kuukauden ikäisten vasikoiden sierainlimoja 20 nuorimmasta eläimestä, mutta tämä tehdään vain liittymisvaiheessa. Jatkossa vuosittain riittää yksi vasta-ainetutkimus nuorimmista lehmistä, eikä sierainlimanäytteitä enää tarvita rutiinisti, jos tila on täyttänyt A-tason muut ehdot.

EDULLISEMMAT KUSTANNUKSET

Ohjelman kustannukset ovat aiempaa edul-

lisemmat. Eläinlääkärin käyntiä tarvitaan kuitenkin edelleen liittymisvaiheessa sekä vuosittaisessa oiretarkkailussa. Ensimmäisellä eläinlääkärikäynnillä laaditaan liittymisasiakirjat ja tautitorjuntasuunnitelma, jonka tekemisessä suositellaan hyödynnettäväksi Biocheck-arviointia.

Toisella käynnillä eläinlääkäri ottaa vasikoiden sierainlimanäytteet. Jos kaikki liittymistutkimusten tulokset ovat negatiivisia, tila pääsee A-tasolle. A-tason tilan velvoitteisiin kuuluu vuosittainen vasta-ainetutkimus sekä eläinlääkärin suorittama oireseuranta, joka tehdään esimerkiksi vuosikatsauksen yhteydessä Nasevassa.

OMA OIRETARKKAILU

Uudessa ohjelmassa omistajan oma oiretarkkailu korostuu aiempaa enemmän. Mikäli karjassa ilmenee esimerkiksi toistuvaa yskää tai muita viitteitä hengitystieongelmista, eläinlääkärin on otettava tarvittavat näytteet tilanteen selvittämiseksi. Myös utaretulehdukset on tutkittava PCR-menetelmällä, sillä Mycoplasma bovis ei näy perinteisessä viljelytutkimuksessa.

sa. Kaikki lääkehoidot ja tutkimustulokset on kirjattava Nasevaan, mikä on entuudestaan tuttua monille tiloille, jotka ovat olleet mukana lääkeluovutusikäntöissä.

HYVÄ TAUTISUOJAUS

A-tason tilojen eläimet voivat olla kontaktissa ainoastaan muiden samaan tasoon kuuluvien tilojen eläinten kanssa, esimerkiksi eläinnäytelyissä tai ostotilanteissa. Ostaessa eläimiä on tärkeää ostajan vaatia myyjätilan kuulumista M. bovis -ohjelmaan. Hyvä tautisuojaus säilyy edelleen olennaisen tärkeänä, ja tiloilla suositellaan panostettavan toimiviin tautisulkuratkaisuihin, tautiturvallisiin lastaustiloihin sekä huolellisiin terveystodistuskäytäntöihin etenkin eläinkaupan yhteydessä.

Käy katsomassa tarkemmat ohjeet ETT:n nettisivuilta. ♦

SEIJA PERASTO, ELL, MMM
ProAgria Etelä-Pohjanmaa
Maitotila2030-hanke

Euroopan unionin osarahoittama

Voit lähettää lisää kysymyksiä nautojen terveyteen liittyen osoitteeseen: seija.s.perasto@proagria.fi

Kevät ja karitsointikausi lähestyvät

Lammastiloilla kevät on kiireistä aikaa. Karitsoinnit alkavat suurimmalla osalla maaliskuussa, mutta osittain myös helmikuussa, mikäli on eristettyä tilaa saatavilla. Karitsointi vaatii lampurilta osaamista ja sitoutumista. Kauden tulos tehdään sillä, montako karitsaa saadaan eloon ja kasvatettua teuraaksi saakka.

Vaikka maisemanhoito ja muut tuotteet tai palvelut ovat merkittäviä usean lammastilan tulonmuodostuksessa, karitsoiden myynti on edelleen tärkeä tulon lähde ja lammasyrityksen perustoimintaa.

TULOSELLINEN TUOTANTO

Tuotantoeläimenä lammasta pidetään vaatimattomana. Kuitenkin tulosta saadaksesen lampurin tulee olla taitava usealla osa-alueella,

erityisesti oman tilan johtamisessa. Rehuntuotannon osaaminen ja peltojen hyvä kunto antavat edellytykset hyville rehuille sisäruokintakaudella.

Hyvä eläinaines ja sen kehittäminen auttavat tulosten saavuttamisessa, mutta myös eläinten käsittely ja hoitotoimenpiteet helpottavat. Unelmauuhille, kun saadaan unelmapässi, tulosta alkaa tulla. Hyvä hoito ja ruokinta takaavat parhaat edellytykset kannattavalle tuotannolle.

TILAJOHTAMISTA

Lampurivalmennuksessa perehdytään lammastilan kaikkiin osa-alueisiin ja asetetaan tilakohtaisia tavoitteita. Onko esimerkiksi tilan visio selvillä? Lisäksi vuosikellon

avulla määritetään aikataulut tekeksiin.

Mittareita hyödyntämällä päästään ”mutu”-tuntumasta ihan oikeiden tunnuslukujen äärelle ja pidetään kehittämiskeskustelua vuosittain. Toiset asiat voivat odottaa, mutta joitain asioita kannattaa laittaa kuntoon heti – suunnittelun tukena voidaan käyttää to-do-listaa.

VASTUULLISUUS JA HIILILASKENTA

Tuotannon vastuullisuus on trendikäs ja yhä tärkeämpi teema nykyään. Vastuullisuuskartoituksen avulla saadaan selville, millä tasolla tila on.

Jos haluaa tarkempaa laskentaa esimerkiksi päästöistä, voidaan tehdä hiililaskentaa, jota voi hyödyntää vaikkapa tilan markkinoinnissa.

YRITTÄJÄN HYVINVOINTI

Yrityksen tärkein lenkki on yrittäjä itse. Myös omaan jaksamiseen ja hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota. Ideoita tilan ja tuotannon kehittämiseen saa asiantuntijakäyntien lisäksi osallistamalla koulutuksiin, joista osaan on mahdollista osallistua myös etänä.

Opintoretkeä Suomeen ja ulkomaille on tarjolla eri vuodenaikoina. ♦

TULE MUKAAN TOIMINTAAN!

MILLA ALANCO OLLQVIST
Erityisasiantuntija

Tilitoimiston ajankohtaiset

Tänä vuonna liikkeen- ja ammatinharjoittajien, maataloudenharjoittajien sekä heidän puolisoitensa esitetyt veroilmoitukset tulee olla palautettuna 1.4.2025 mennessä. Mikäli esitetyille ei tule muutoksia, ei tarvitse tehdä mitään. Jos sinulla on esimerkiksi kotitalousvähennystä tai vuokratuloja, nämä ilmoitetaan esitetyillä veroilmoituksella. Muilla esitetytyn veroilmoituksen palautuspäivä on 14.4.2025 tai 21.4.2025. Erityisesti maa- tai metsätalousyhtymän jäsenten on hyvä tarkistaa lainojen oikeellisuus.

TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Nyt kun edellinen vuosi on tuoreessa muistissa, voidaan ennen kevätkiireitä kääntää katsetta myös toiminnan analysointiin. Tilinpäätösanalyysi on tässä oiva työkalu. Analyysin avulla selvitetään, miten yritys on mennyt, ja mihin suuntaan sen talous on kehittymässä. Tässä hyödynnetään apuna esimerkiksi tunnuslukujen laskentaa ja niiden tulkintaa.

Tunnuslukujen avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, onko yrityksellä esimerkiksi tarvetta säästää, investoida vai kehittää toimintaansa jollain tavalla. Tärkeintä on, että tunnusluvut auttavat ymmärtämään yrityksen tilannetta ja tukevat päätöksentekoa.

Tilinpäätösanalyysin saa tehtyä Neuvolla.

ALV-KAUDESTA

Tässä kohtaa vuotta on hyvä miettiä alv-ilmoituskauden pituutta. Maatalousyrittäjät ovat pääasiassa vuosi-ilmoittajia, mutta on mahdollisuus hakeutua myös kuukausi- tai neljännesvuosialv:n ilmoittajaksi. Tämä mahdollistaa nopeamman kierron arvonnäköveron maksuissa tai palautuksissa. Lisäksi kirjanpito on ajantaisempi, kun ilmoitusväli on tiheämpi. ♦

KYSY LISÄÄ
OMALTA ASIAN-
TUNTIJALTASI
PROAGRIAN
TILITOIMISTOSTA.

ANU KYLMÄLUOMA
Tilitoimistopäällikkö

Tarkistuslista kesätyöntekijän palkkaajalle

Kesätyöntekijöiden palkkaaminen on monelle maatilalle välttämätöntä sesongin sujumisen kannalta, mutta samalla työnantajavelvoitteet ovat vahvasti lainsäädännön ja työehtosopimuksen ohjauksia.

Kun käytännöt hoitaa kerralla kuntoon, kesätyösuhde on selkeä sekä työntekijälle että tilan väelle, ja myös tukien näkökulmasta tila täyttää sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset.

• Ikärajat kunnossa

15 vuotta täyttänyt voi tehdä ja päättää työsuhteen itse. Alle 18-vuotiaiden kohdalla on erillisiä sääntöjä työajoista ja sivukuluista – tarkista yksityiskohdat etukäteen.

• Kirjallinen työsuhteen

Maaseutuelinkeinojen TES velvoittaa kirjalliseen sopimukseen. Muista vähintään työnantajan ja työntekijän tiedot, palkka, työaika, työtehtävät, työsuhteen kesto ja sovellettava työehtosopimus.

• Palkka vähintään TES-tasolla

Vähimmäispalkka määräytyy työehtosopimuksesta, mutta parempaa palkkaa saa aina maksaa.

• Työaika ja lepoajat suunniteltu

Työaikalaki koskee myös sesonkityötä. Työehtosopimus tuo tiettyjä joustoja, jotka kannattaa tarkistaa jo ennen kiireaikaa.

• Perehdytys ja työturvallisuus

Työnantaja vastaa työturvallisuudesta, muista huolellinen perehdytys ja työohjeet.

• Vuosiloma tai lomakorvaus

Kesätyöntekijällekin kertyy lomaa. Määräaikaisessa työsuhteessa maksetaan lomakorvaus palkan yhteydessä, 12,5 % alle vuoden työsuhteesta tai 15,8 % kun työsuhte on keskeytymättä jatkunut yli vuoden.

• Verokortti

Pyydä työntekijän verokortti palkanlaskentaa varten. Osa ohjelmistoista pystyy jo hakea ajantasaiset tiedot verottajalta, mutta joskus tarvitaan vielä perinteistä verokorttia.

• Työsuojelu ja sosiaalinen ehdollisuus

Työaikalainpito, työterveyshuolto ja työturvallisuus kuntoon – laiminlyönnillä on monia seurauksia. ♦

APUA SAAT PROAGRIAN
PALKANLASKENNASTA:
palkanlaskenta.ep@proagria.fi

HEINI RAJANIEMI
Taloushallinnon asiantuntija

Osakeyhtiön spv kannattaa huomioida jo yhtiöittämisvaiheessa

Jo maatalon yhtiöittämisvaiheessa on järkevä miettiä, mitä vaihtoehtoja sukupolvenvaihdoksessa on. Maatilaosakeyhtiön sukupolvenvaihdoksessa jatkajan on mahdollista saada luovutuksen lahjaveron huojennus, ja luopujan on mahdollista myydä osakkeita rintaperilliselle verovapaasti. Verovapaa myynti on mahdollista, kun luovutetaan kerrallaan yli 10 % yhtiön osakkeista ja kun ne ovat olleet luopujan omistuksessa yli 10 vuotta. Osakkeita lahjoitettaessa omistusajalla ei ole merkitystä.

LAHJA VAI MYYNTI

Osakkeita voidaan lahjoittaa tai myydä jatkajalle. Mikäli osakkeet luovutetaan lahjana tai kauppahinta on lahjanluonteinen, jatkajalle myönnetään tietyin ehdoin lahjaverohuojennus. Jatkajan on jatkettava saamallaan omaisuudella maatalouden aktiivista harjoittamista vähintään viiden vuoden ajan lahjaveropäätöksestä, ja hänen on oltava hallituksen jäsen. Lisäksi luovutukseen on sisällyttävä yli 10 % osakeyhtiön osakekannasta.

RAHOITUS OSAKEKAUPASSA

Osakkeita myydessä on huomioitava, että siihen mahdollisesti tarvittava pankkilaina on jatkajan henkilökohtaista lainaa. Osakeyhtiön osakkeita

TIESITKÖ?

Maatalon yhtiöittäminen voi myös olla osa sukupolvenvaihdosprosessia. Tällöin pohditaan, kannattaako tila yhtiöittää ennen vaijälkeen sukupolvenvaihdoksen.

ei voi käyttää lainan vakuutena. Tämä voi asettaa tiukatkin ehdot kauppahinnalle, sillä jatkajan on kyettävä maksamaan laina omilla palkka- ja osinkotuloillaan.

YRITYSJÄRJESTELYT

Osakeyhtiömuoto antaa mahdollisuuden hyödyntää erilaisia yritysjärjestelyitä, joilla sukupolvenvaihdos voidaan toteuttaa. Yhtiö voi esim. ostaa luopujan osakkeet, jolloin yhtiö ra-

hoittaa sukupolvenvaihdosta. Tässä vaihtoehdossa on huomioitava, että luopuja maksaa osakkeiden myynnistä luovutusvoiton veroa. Veron määrään vaikuttaa mm. osakkeiden omistusaika.

NUOREN VIJELIJÄN TUKI

Osakeyhtiön sukupolvenvaihdokseen voi saada nuoren viljelijän aloitustuen. Tuet edellyttävät, että osakeyhtiön omistuksesta ja hallinnasta yli 50 % on ehdot täyttävällä jatkajalla/jatkajilla. Tämä mahdollistaa luopujien jäämisen yhtiöön pienemmällä osuudella ilman, että nuoren viljelijän peltotukien tai investointituen korotuksen saaminen estyy.

Omistajanvaihdosprosessi on pitkä ja vaatii aikaa. Muistuttavat Ella Harju-Kivistö ja Henriikka Jaatinen.

ALOITUSTUEN RAJOITUKSET

Aloitustuen sisältöä kirkotukilainaa ei ole mahdollista saada osakkeen ostoon. Kirkotukilainaa voidaan hyödyntää esimerkiksi maakaupoissa tai irtaimen omaisuuden hankinnassa. Vaikka ehdot täyttävät jatkajia olisi useampia, osakeyhtiö voi saada vain yhden aloitustuen.

ELÄKEVAKUUTUSASIAT

Myös luopujien ja jatkajien eläkevuokutusasiat on hyvä selvittää sukupolvenvaihdoksen suunnittelussa. Osakeyhtiössä MYEL-vakuutus perustuu osakkeiden omistukseen ja äänivaltaan, jolloin useamman osakkaan osakeyhtiössä on mahdollista, että kaikki jäsenet eivät ole oikeutettuja MYEL-vakuutukseen. Asia on mahdollista ratkaista esimerkiksi erilaisilla osakesarjoilla.

VALMISTELU JA ARVON HALLINTA

Sukupolvenvaihdoksen valmistelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin ennen tulevaa luovutusta. Osinkojen tai SVOP-rahaston nostaminen pienentää yhtiön arvoa tulevassa luovutuksessa. Lisäksi ne ovat verotehokas keino nostaa yhtiöstä varoja jo ennen omistajanvaihdosta. Nostoja kannattaa tehdä pitkäjänteisesti ja maksuvalmius huomioiden. ♦

ELLA
HARJU-KIVISTÖ
Erityisasiantuntija

KOHTI UUTTA KASVUKAUTTA

- SIEMENET
- KASVINSUOJELUAINEEET
- LANNOITTEET JA MAANPARANNUS
- VILJA- JA ÖLJYKASVIKAUPPA

Parhaan sadon puolesta

viljelijänberner.fi
020 791 4040

BERNER
VILJELIJÄN BERNER

STIHL - MOOTTORISAHAT - RAIVAUSSAHAT
- TURVAVARUSTEET

Pienkonehuolto ja varaosat kaikkiin yleisimpiin moottorisaha- ja ruohonleikkurimerkkeihin. Valtuutettu huolto Stihl, Viking, Husqvarna, Jonsered, Partner, Stiga, Klippo, B&S, Echo, Cub Cadet, MTD, Honda, McCulloch ym.

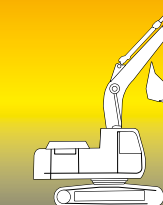
Pitkis-Kone Oy

Av. ark. 8-17, la 10-13, Nurmontie 116, 60510 Seinäjoki • MYYNTI • PALVELU
Puh. 020 735 2777 www.pitkiskone.fi • HUOLTO

Kaivinkoneurakointi
Timo Yli-Kokko

0400 660 384

timo.yli-kokko@netikka.fi

- Lännen 8600 - Hitachi 180 - salaojan huuhtelua

TIETEESTÄ TIETOA

SUOMALAINEN LUOTETTAVA
ANALYYSIPALVELU!

Huom!

Löytyykö pannu-
huoneestasi unohtuneita
maanäytteitä? - Lähetä
meille analysoitavaksi!Itävyytutkimus!
Varmista nyt, että kylvö-
siemeneksi tarkoitettu
osa syksyn sadosta itää!Hortilab
AB
OYOy Hortilab Ab
© 06 347 4250
hortilab@hortilab.fi
Vasavägen 41, 64200 Närpiö

www.hortilab.fi

MIEDON METALLI OY
TERÄSOVET JA IKKUNATLehti-, pari-, taitto-, liuku-, erikoisovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittyä
vuodesta 1969VAHVA KOTIMAINEN,
KOTIMAISTA TYÖTÄ.

Aukipitolaite topperi

020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

ASKELEEN EDELLÄ
RAKENTAMISESSAPohjolan parhaita elementtejä maatalouden
rakennuksiin, asuntoihin, tehtaisiin sekä
julkisiin rakennuksiin.

Betoniluoma

www.betoniluoma.com

Saksalainen tuottajaorganisaatiomalli tuli tutuksi viljelijöille Agritecnica-reissulla.

Mitä voimme oppia
saksalaisesta viljan
markkinoinnista?

Vierailimme saksalaisessa luomuviljantuottajien yhteisessä markkinointiorganisaatiossa Öko-Korn Nordissa. Saimme hyvän kuvan siitä, miten viljelijät voivat kasvattaa osuutta arvoketjussa, kun yhteistyö on viety riittävän pitkälle ja sitoutuminen on vahvaa. Saksalainen tuottajaorganisaatio-malli osoittaa, että tuottajaorganisaatiohyväksyntä ei ole vain hallintoa lisäävä himmeli. Ne ovat työkalu, jonka avulla viljantuottajat ovat oikeita markkinatoimijoita, eivätkä vain pelkkiä ylhäältä annettujen hintojen hyväksyjä. Kurkataanpa, kuinka saksalaiset ovat Öko-Korn Nordin rakentaneet.

PITKÄ HISTORIA

Öko-Korn Nord on perustettu vuonna 1991 luomuviljantuottajien osuuskunnaksi. Alkuvaiheessa mukana oli 68 tuottajaa, jotka toimittivat viljaa yhdelle myllylle. Toiminta on laajentunut merkittävästi. Nyt osuuskunnan asiakkaina on useita elintarviketeollisuuden toimijoita, ja se ylläpitää useita varastointikeskuksia. Osuuskunnalla on myös virallinen rooli lajikkeiden jalostajana.

PALVELUA JÄSENILLE

Osuuskunnan keskeinen palvelu jäsenille on elintarviketeollisuuden luomuviljan myynti ja markkinointi. Sillä on vastaanotto- ja varastointitilat sekä kuivauskapasiteettia, jota harvalla saksalaisella tilalla on.

Tuottajien pienet erät yhdistetään yhteiseen pooliin, jolloin myllyille ja muulle elintarviketeollisuudelle voidaan tarjota suuria eriä. Tämä vahvistaa neuvotteluasemaa ja mahdollistaa paremmat hinnat verrattuna tilanteeseen, jossa tilat myyvät pieniä

eriä yksitellen. Lisäksi osuuskunnan kautta välitettävällä viljalla on useita yhteissertifikaatteja, joiden merkitys ostajien silmissä on kasvanut.

SITOUTUNEET JÄSENET

Toiminnan perustana on jäsenten sitoutuminen. Elintarviketeollisuuden vilja myydään pääsääntöisesti osuuskunnan kautta ja vain pientä ohimyyntiä sallitaan. Rehuviljoissa toimitusvelvoitetta ei ole. Sitoutuminen antaa osuuskunnalle ennustettavuutta tuotantomäärissä. Tämän ansiosta osuuskunta voi tehdä pitkiä sopimuksia teollisuuden kanssa jo ennen kylvöä. Tämä tarjoaa myös toimitusvarmuutta, jota teollisuus arvostaa. Siksi osuuskunnasta tulee usein mieluisampi kumppani kuin välittäjä, joka voi myydä vain varastoitua viljaa.

SELKEÄT PELISÄÄNNÖT

Saksalaisessa tuottajaorganisaatiomallissa avaintekijöitä ovat selkeät pelisäännöt, jäsenten pitkäjänteinen sitoutuminen ja toimitusvarmuus. Suomessa vastaavan toimintatavan rakentaminen vaatisi jäseniltä sitoutumista ja yhteisiä toimintamalleja, mutta se voisi parantaa tuottajien neuvotteluasemaa. ♦

Kannattavuutta
tuottajaorganisaatiosta -hankeROOPE KURKI
Omistajanvaihdos-
asiantuntijaEuroopan unionin
osarahoittamaEtsinnässä monimuotoisia
eteläpohjalaisia luontokohteita

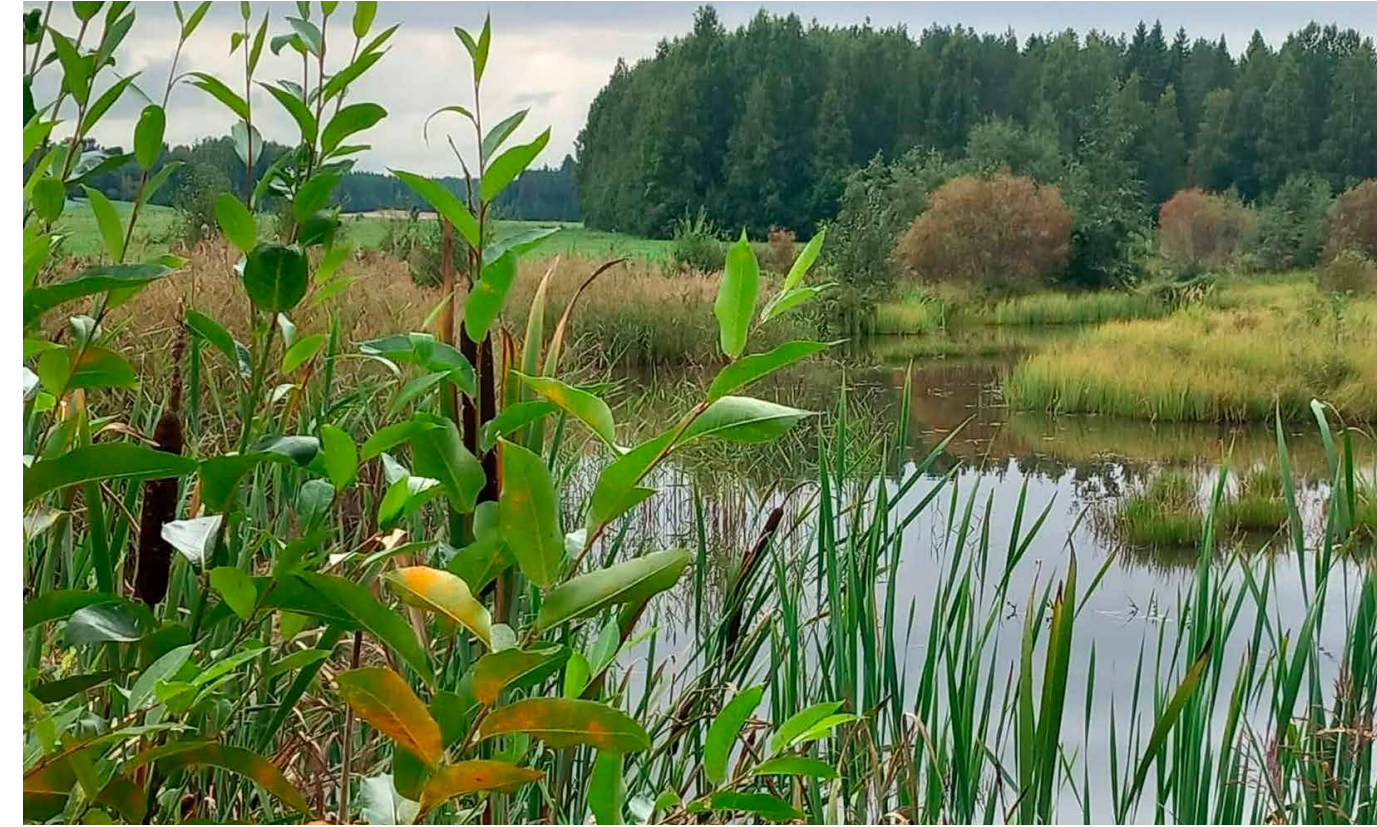
Perinteiset kylämaisemat ja kosteikot ovat luonnon monimuotoisuuden keuita. Kosteikot ovat yksi esimerkiksi monimuotoisista luontokohteista. Värikkäimpinä puolestaan näyttävät kesäiset niityt, kedot ja hakamaat tai kylätien pientare, jota lupiini ei ole vielä ehtinyt vallata. Myös pienvedet, luonnontilaisen kaltaiset ojat ja vaikkapa talojen pihapiirit voivat olla huomattavia monimuotoisuuskohteita. Monimuotoisuutta on siis kaikkialla, kun vain pysähtyy hetkeksi ja katsoo.

TUNNISTAKAA MAHDOLLISUUDET

Meillä on tavoitteena opastaa alueemme kylä ja yhteisöjä tunnistamaan oman lähialueen monimuotoisuuskohteita. Kuinka teidän kylällä, olisiko esimerkiksi entinen kuraaja kuitenkin monien selkärangattomien ja vesi- ja kahlaajalintujen paratiisi? Entä se tienpiennar pienene kukkineen, voisiko se olla pölyttäjien elintärkeä ravintokohde, jota hoidetaan pölyttäjien tarpeiden mukaisesti?

KOSTEIKOT SUKUPUUTOSSA

On myös tärkeää oppia hoitamaan monimuotoisuuskohteita ja turvata niiden menestyminen. Esimerkiksi vieraslajien torjunta on yksi tärkeä hoitomuoto. Tavoitteena meillä on saada Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueelle ainakin kaksi uutta kosteikkaa, sillä niitä uhkaa nyt sukupuutto. Kosteikot ovat häviävä elinympäristö. Hanke-rahoituksella opastamme yhteisöjä

Vieraslajien torjunta on osa luonnon monimuotoisuuden hoitoa.

kosteikkosuunnitelman laatimisessa, mitä rahoitusvaihtoehtoja kosteikon perustamiseen on ja vastaamme muihin kiperiin kysymyksiin aiheeseen liittyen. ♦

Artikkeli on osa Lumoakos-hanketta. Hankkeen aikana opimme tunnistamaan ja hoitamaan näitä kohteita käytännönläheisesti tutkittuun tietoon pohjautuen. Hankealueina ovat Etelä- ja Keski-Pohjanmaa.

Jos kiinnostuit ja haluat jutella teidän alueen luonnon monimuotoisuudesta, kysy lisää marika.riihimaki@mnk.fi tai puh. 043 825 2410

MARIKA RIIHIMÄKI
Maisema-
suunnittelijaEuroopan unionin
osarahoittamaValiomainen tila, haluatko lisää
luonnon monimuotoisuutta?

Autamme sinua hyödyntämään Valion vastuullisuusohjelman mukaiset mahdolliset tilallanne olevat ympäristösopimukseen soveltuvat luonnonlaitumet. Näiden lisäksi vastuullisuusohjelmaan kuuluu kosteikkojen hoitosuunnittelu. Käymme yhdessä läpi tilasi mahdollisuudet, laadimme tarvittavat suunnitelmat ja varmistamme, että saat sopimuksista ja toimenpiteistä täyden hyödyn.

Kysy tarjous
pihasuunnitelmasta

Hyvin tehty pihasuunnitelma säästää rahaa jo toteutusvaiheessa. Säästät runsaasti, kun pihan pohjarakenteet voidaan tehdä yhtä aikaa rakennusten pohjatöiden kanssa. Vanhaa pihaa uudistettaessa säästöä syntyy mm. kasvien virhevalinnoilta. Juuri nyt on sopiva aika tilata pihasuunnitelma. Suunnittelu voidaan aloittaa rauhassa, ideat kypsyvät ennen kevään kiireitä ja urakoitsijat sekä materiaalit on helpompi varata ajoissa. Kevään koittaessa pääset toteutukseen ilman viivytyksiä.

Kysy lisää: marika.riihimaki@mnk.fi

Onnittelemme:

Vuoden eteläpohjalainen Maa- ja kotitalousnainen

Vuoden 2025 eteläpohjalaiseksi maa- ja kotitalousnaisiksi on valittu Leena Kauppi.

Leena on nainen paikallaan, sillä hän on todella aktiivinen toimija maa- ja kotitalousnaisissa, ja tekee valtavasti töitä oman paikallisyhdistyksen parissa.

Leenan kotiyhdistys, Isonkyrön Ylipään maaseutunaiset toimii aktiivisesti. On kahvituksia ja retkiä, on oman yhdistyksen tapahtumia ja

aktiivista osallistumista aktiivisesti maakunnallisiin tapahtumiin.

Leena antaa positiivisen tuulahduksen MKN:n toimintaan ja pitää aktiivisesti yllä yhdistyksen Somea, josta seuraajat pääsevät näkemään kaikki tapahtumat reaaliajassa.

Vuoden Maa- ja kotitalousnainen -kunniamaininta on vuosittain jaettava palkinto ansioituneelle Maa- ja kotitalousnaiselle. ♦

Kerro yhdistyksen toiminnasta

Yhdistysten vuosikertomusten aika on nyt. Kaikki toiminta kannattaa kirjata. Toimintakertomuksen voi täyttää helposti ja nopeasti netissä.

Lomakkeen löydät maa- ja kotitalousnaisten nettisivuilta järjestötoiminnan alta.

Maakunnallisen toiminnan lukuja tarvitaan naisten toiminnan kehittämisen tueksi, joten on tärkeä että yhdistykset ilmoittavat vuoden 2025 toiminnastaan toimintakertomuksella 22.3. mennessä.

Lähtekää mukaan Teoilla tulevaisuutta -kampanjaan

Kutsumme kaikki Maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset toteuttamaan Teoilla tulevaisuutta -kampanjaa ja myös haastamaan mukaan muita yhdistyksiä.

Teoilla tulevaisuutta -kampanjan idea on hyvin simpelli: Miettikää joku hyvä teko, jolla on vaikutusta lähiympäristöön tai laajemmalle. Se voi olla iso tai pienempi. Kunhan teoilla kasvatetaan yhteisöllisyyttä, tehdään yhteistä hyvää. Tekoja ei haluta rajata kovin tiukasti. Se

mikä sopii yhdelle yhdistykselle, ei välttämättä toimi toisella.

Teot voivat olla monenlaisia. Se voi olla kylänraitin ilmeen kohentamista kuten roskareippailua, vieraslahjakasvien kitkentää, niityn perustamista tai yhteisöllisyyttä kuten yhteisiä tapahtumia kuten vaikka leikkimielinen onkikilpailu! Tähän annetaan vapaat kädet.

Teostanne pyydämme jakamaan kuvan ja tekstiä Me Maa- ja kotitalousnaiset (MKN) Facebook-ryhmään.

Lähikalan saatavuuden
kehittämishanke

ASTA ASUNMAA
Ruoka-asiantuntija

Kaksi kala-ateriaa viikossa lautaselle

Valtion ravitsemusneuvottelukunta neuvoo syömään ainakin kaksi kala-ateriaa viikossa. Ympäristö kiittää, mikäli edes toinen viikon aterioista olisi lähikalaa. Monesti sitä saa ostettua suoraan kalastajilta tai lähikaupasta.

Sisämaassa lähikalaa syömällä voi parantaa oman koti- tai mökkivestien tilannetta.

Samalla autat myös Itämeren, sillä vesistö laskeutuvat ennen pitkää mereen ravinteet mukanaan. Kalastuksen avulla saadaan kierrätettyä vesistöjen ravinteita. Kannustamme jokaista itse lisäämään virkistyskalastuksen määrää.

Opetetaan kalastuksen salat ja ilot myös lapsille.

MIKSI VALITA KALA?

Suomalainen kala on nyt trendiherku. Kotimainen, kestävästi pyydetty luonnonkala on ympäristöystävällinen vaihtoehto lautaselle.

Kotimaista kalaa syödään liian vähän, sillä peräti 80 % on tuontikalaa eli lähikalan puolesta pitää puhua. Varsinkin silakan ja särkikalajien syönnissä olisi parantamisen varaa.

Kala on oiva proteiinin, monitydyttymättömien rasvojen, D-vitamiinin ja jodin lähde. Kalaa suositellaan syötävän eri kalalajeja vaihdellen 300–450 grammaa viikossa, josta rasvaisen kalan osuus on 200 grammaa. Kuinka on, täytyykö sinulla syöntitavoite?

HERKUTTELE KALAPIHVEILLÄ

Kalapihvit ovat herkullinen tapa hyödyntää kotimaisia kaloja, kuten ahventa tai lahnaa.

KALAPIHVI

500 g särkeä,
ahventa, lahnaa tai muuta
4–5 keitettyä perunaa
2 sipulia
2 munaa

1 dl kermaa
1 tl suolaa
0,25 tl valkopippuri
pellille: 2–3 rkl öljyä

1. Suomusta särki ennen perkaamista. Avaa kala veitsellä. Poista kidukset ja perkeet. Pese munaainen pois selkärangasta. Isompien särkien keskiruodon voi halutessaan poistaa. Jauha särjet massaksi monitoimikoneessa tai lihamyllyssä.
2. Jauha perunat kalan sekaan. Kuori ja hienonna sipulit kalamassan joukkoon.
3. Lisää joukkoon munat, kerma ja mausteet. Sekoita hyvin.
4. Levitä öljy pellille.
5. Nostelee massa lusikalla uunipellille, muotoile pihveiksi ja paista uunissa 225 asteessa 30–40 min.

LISÄKE:

100 g tuoretta nokkosta tai pinaattia (pakastepinaatti käy myös)
2 sipulia

suolaa ja valkopippuria
1 rkl öljyä
3 tl vehnä jauhoja tai maissijauhoa
1,5 dl maitoa

1. Kiehauta tuoreet nokkoset väljässä vedessä noin 30 sekuntia. Valuta vesi.
2. Kuori ja hienonna sipulit ja valkosipulinkynsi.
3. Kuullota raaka-aineet kattilassa öljyssä. Lisää mukaan mausteet ja suola.
4. Ripottele päälle vehnä jauhot ja sekoita hyvin.
5. Kaada joukkoon kerma ja anna hautua hetki koko ajan sekoittaen.

KALAOPINTOMATKA OULUN JA IIN SEUDULLE

Suuntaamme pohjoiseen kala-asiat mielessä 21.-22.5. Raahen kautta Ii:hin Raasakan padolle Kalasydän-kalatiehen sekä kala-liike H. Kuhaan tutustumaan. Kellon Kivinemen kalasataman kautta Ouluun ja illalla tutustumme Merikosken kalatiehen.

Seuraavana aamuna aloitamme tutustumalla Hätä Oy:n toimintaan, matka jatkuu Tupokseen Vihiluodon Kalaan. Viimeinen kohteemme on Piehingin Kala Raahessa.

Lähdetkö mukaan?

Kysy lisää:
asta.asunmaa@mkn.fi

TYÖVAATTEITA JA -KENKIÄ
PESULAPALVELUJA UNOHTAMATTA

TEGERA by ejendals

Tule Seinäjoen myymälään tai tutki verkkokaupastamme, mitä kaikkea löytyy maataloilta.

PROAGRIA -jäsenalennus myös verkkokaupastamme!

DIMEX BLÅKLÄDER jalas Snicker HEJCO FRISTADS

SEINÄJOEN PIKA-PESU Puh. 06 420 9400 info@pika-pesu.fi pika-pesu.fi

KATTO- JA SEINÄPELLIT
oheistuotteineen
suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy
Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi
P. 040 823 5938, 0400 661 379

KONEURAKOINTI
JO

Maanrakennuspalveluita
Ilmajoella jo
vuodesta 1994

KONEURAKOINTI
TARMO
MÄKELÄ

Pyydä tarjous
Puh. 0500 867 814
koneurakointi.tarmomakela@gmail.com

Salaojitusta
suunnittelusta toteutukseen

Yli-Kivistö Oy, Jalasjärvi
Arto 0400 666 152 | Antti 0500 666 152 (suunnitelmat)

Arvio pinta-alatuista v. 2026 C1 ja C2-alueella

Tukitasot ovat arvioita, tasot voivat tarkentua kun lopulliset alat ovat tiedossa.

	Ohra, kaura, vehnä, peruna, nurmet ym.	Ruis	Kuitu- pellava ja kuitu- hamp.	Valk. kasvin ja viljan seokset (valk. kasvia yli 50%)	Linssi, ruoka- herne, rehu- herne, kikherne, härkä- papu	Kevät- ja syysrypsi, Kevät- ja syysrapsi, öljypella- va, öljy- hampuu, ruistankio	Tärk- kelys- peruna	Sokeri- juuri- kas	Kumina ja muut siemen- maus- teet	Avo- maan vihan- nekset	Moniv- puu- tarha- kasvit	Suoja- vyöhy- kenurmi	Kesantorajoite (25%)		Ekojärjestelmä (25%)		
													Kesanto (25%)	luon- non- hoito- nurmet (10%)	Viher- lannoit- tus- nurmet	MM- kasvit (riista, niitty, maisema, lintu)	
Perustulo- tuki	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Luonnonhaitta- korvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242
Ympäristö- korvaus	45	45	45	45	45	45	45	45	113	113	113	430	0	0	0	0	
Erikoiskasvi- palkkio	0	0	0	0	95	95	730	95	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ekoyjärjestelmän tuet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55	100	210	
Pohjoinen tuki	0	75	75	45	75	75	100	100	0	350	0	0	0	0	0	0	
Sokerijuurikkaan kans. tuki	0	0	0	0	0	0	0	350	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	407	482	482	452	577	577	1237	952	475	825	475	792	362	417	462	572	

Uudelleen- jakotuki	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Nuorten vilj. EU-tuki	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Nuorten vilj. kans.tuki	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	0	0	0	50	0
Yleinen hehtaarituki	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	0	0	0	10	0
Luomu kotieläin- tuotanto	150	150	150	150	150	150	150	150	150	184	150	150	150	150	0	150
Luomu kasvintuotanto	184	184	184	184	184	184	184	184	184	679	184	0	184	0	0	0
Ekoyjärj. talv. kasvipeitteisyys	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	0	40	40	40	40

Ymp.korvauksen lohkoittaiset toimenp.	€/ha
Kerääjäkasvit (35%)	97
Kiertotalouden edistäminen (80%)	37
Puutarhak. kasvinsuoj.menetelmät	500
Lintupellot	600
Säästösaloitus	77
Altakastelu ja kuiv.vesien kierrätys	214
Turvelpeltojen nurmet	200
Maanparannus- ja saneerauskasvit (20%)	223

Viljelysuunnitelma on maatilän paras työkalu

Viljelysuunnitelma saattaa kuulostaa pape-
rityöltä, joka tehdään vain tukihakemus-
ten yhteydessä. Todellisuudessa se on yksi
maatilän tärkeimmistä strategisista työkaluista ja
yhtä oleellinen kuin hyvä konekanta, luotettava
kumppaniverkosto tai toimiva kuivuri. Suun-
nitelma tuo selkeyttä ja ennakoitavuutta, jotka
säästävät hermoja ja euroja.

Ota yhteyttä: asiakaspalvelu@proagria.fi

Tee lehmähavaintoja navetassa

Navetan olosuhteet navetassa mää-
rittävät hyvin pitkälle lehmien
menestystä maidontuottajina, sekä
suoraan tuotoksen että myös terveyden
kautta. Mitä navetassa voi olla esteenä
hyvinvoinnille ja maksimaaliselle tuotok-
selle? Lehmähavaintoja-koulutuspäivissä
saat vastauksia asiaan.

Kysy lisää jenna.karen@proagria.fi

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

JOHTO JA TUKIPALVELUT

Honkala Henri, toimitusjohtaja	040 827 7100
Talvilahti Arja, liiketoimintapäällikkö, toimitusj. sij.	0400 168 489
Luikku Niko, liiketoimintapäällikkö	0400 297 245
Lenkkeri-Tamminen Miia, viestintäpäällikkö	0400 159 118
Honkola Tuttu, talous- ja henkilöstöpäällikkö	040 847 4096
Haapasaari Julia, hankekoordinaattori	050 598 6245
Djupfors Elina, viestintäsihteeri, tapahtumat	043 824 7779
Stenudd-Turja Anna, jäsen- ja toimistosihiteeri	050 412 8191
Huovila Kaarina, asiantuntija, talous- ja palkkahallinto	050 378 1793
Ilonen Saija, asiantuntija, taloushallinto, osto- ja myyntireskontra	040 7035 035
Putula Hannu, IT-asiantuntija	040 510 5965

TALOUS- JA OMISTAJANVAIHDOSPALVELUT

Ala-Luukko Kaija, toimialapäällikkö.....040 832 3521

JOHTAMISPALVELUT

Morri Sari, asiantuntija, henkilöstöjohtaminen043 826 8643
Pajula Timo, asiantuntija, johtaminen, talous040 503 2650

OMISTAJANVAIHDOSPALVELUT

Harju-Kivistö Ella, erityisasiantuntija, omistajanvaihdokset,
LKV, kaupanvahvistaja.....043 825 6323
Jaatinen Henriikka, erityisasiantuntija, omistajanvaihdokset,
LKV, kaupanvahvistaja.....043 826 9463
Kurki Roope, omistajanvaihdosasiantuntija, LKV050 306 8959
Luoma Marjut, talousasiantuntija, yhtiöittämiset,
kaupanvahvistaja.....041 730 7809

TALOUSPALVELUT

Lehtonen Marleena, talousasiantuntija.....050 307 6794
Lämpää Jarmo, talousasiantuntija040 126 3481
Matinlauri Pirjo, talousasiantuntija050 340 9825
Mäenpää Mika, talousasiantuntija040 528 7922
Pietilä Mirva, talousasiantuntija.....043 825 0524
Sampala Pirjetta, talousasiantuntija.....041 730 3090

TILITOIMISTOPALVELUT

Kylmäluoma Anu, Tilitoimistopäällikkö.....050 577 8669
Ala-Piirto Jyri, taloushallinnon asiantuntija, Seinäjoki.....050 410 7690
Akkala Pauliina, palkkahallinnon asiantuntija, Seinäjoki041 731 3328
Hämäläinen Marianne, taloushallinnon asiantuntija, Alajärvi041 730 7808
Koivisto Marketta, taloushallinnon asiantuntija,
Seinäjoki, Kauhajoki050 434 7313
Lehtinen Erja, taloushallinnon asiantuntija, Kauhajoki043 827 2341
Puska Sami, taloushallinnon asiantuntija,
kannattavuuskirjanpito, Seinäjoki.....041 730 1684
Rajaniemi Heini, taloushallinnon asiantuntija, Seinäjoki050 565 9252
Rentola Pauliina, taloushallinnon asiantuntija, Kauhava.....050 566 8875
Takala Sanna, taloushallinnon asiantuntija, Alajärvi040 5542 669
Tuurinkoski Minna, taloushallinnon asiantuntija,
Seinäjoki, Kauhajoki050 4646975
Valkama Kaarin, taloushallinnon asiantuntija, Kauhajoki050 4710 320
Yli-Hukkala Seija, taloushallinnon asiantuntija, Seinäjoki.....040 580 2258

• Teemme EU-tukihakemuksia

PROAGRIA ETELÄ-POHJANMAAN PALVELUPISTEET MAAKUNNASSA:

SEINÄJOKI Huhtalantie 2 (Elinkeinotalo), ma-pe 9-15 • ALAJÄRVI Kinaporintie 9, ma-ti 9-15 • KAUHAVA Kauppatie 115, ma-ti 9-15 • SUUPOHJA Teknologiapuisto 1, ma-pe 9-15 • TUURI Tuurintie 2, ma-ti 9-15 • Muuten sopimuksen mukaan • Sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@proagria.fi • www.proagria.fi/ep

KASVINTUOTANTOPALVELUT

Toppari Juha-Matti, toimialapäällikkö.....043 825 2806
• Aila Noora, kasvintuotannon asiantuntija043 826 9468
• Alatalo Suvii, kasvintuotannon asiantuntija, luomu041 731 4864
• Ala-Saari Jussi, kasvintuotannon asiantuntija050 432 2695
• Hirvelä Annika, kasvintuotannon asiantuntija.....050 468 8377
• Hongisto Saila, kasvintuotannon asiantuntija, luomu0400 497516
• Kananoja Arja, valtakunnallinen huippuosaaja:
nurmen kasvitaudit. Kasvintuotanto040 507 0475
• Kesseli Antti, kasvintuotannon asiantuntija.....050 465 8023
• Kivisaari Hannu, kasvintuotannon asiantuntija, nurmi0400 798 580
• Koivusalo Päivi, kasvintuotannon asiantuntija.....041 730 7186
• Kuja-Luopa Juulia, kasvintuotannon asiantuntija, sikatilat041 730 6001
• Kyntäjä Liisa, kasvintuotannon asiantuntija, peruna.....041 731 0926
• Latvala Henna, kasvintuotannon asiantuntija050 479 3767
• Mäkelä Juha, kasvintuotannon asiantuntija.....0400 267 535
• Nummijoki-Lahti Heli, kasvintuotannon asiantuntija043 826 6773
• Ohriluoma Saija, kasvintuotannon asiantuntija, peruna, luomu.....041 731 0507
• Paalijärvi Sofia, kasvintuotannon asiantuntija041 731 4627
• Peltoniemi Topias, Kasvintuotannon asiantuntija050 412 1415
• Talvitie Jenni, kasvintuotannon asiantuntija050 568 1884
• Vallinhovi Sari, erityisasiantuntija, kasvintuotanto, nurmi.....0400 764 217

KOTIELÄINTUOTANTOPALVELUT

Soisalo Tiina, toimialapäällikkö.....040 502 5590
Alanco-Ollqvist Milla, erityisasiantuntija,
lammas- ja vuohituotanto040 706 0558
Karén Jenna, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat043 827 2342
Kasari Päivi, kotieläintuotannon asiantuntija050 597 6888
Kujala Arja, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat040 759 8618
• Mattila-Löppönen Kirsi, erityisasiantuntija,
nautakarjan ruokinta040 594 5745
Mäntyharju Johanna, erityisasiantuntija,
luomu, teknologia040 512 1901
Niskala Riitta, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat050 447 4677
Paloneva Päivi, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat043 825 6327
Peltonen Tiina, kotieläintuotannon asiantuntija, luomu.....044 4811309
Perasto Seija, terveydenhuoltoeläinlääkäri043 824 8030
Rintamäki Sanni, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat043 825 8508
• Sillanpää Sini, kotieläintuotannon asiantuntija,
lammas- ja vuohituotanto043 825 0526
• Tanner-Koopmans Urpu, erityisasiantuntija,
emolehmätuotanto, kotieläinasiantuntija: lihanauta ja luomu040 184 8166
• Tarsia Essi, erityisasiantuntija, luomumaidontuotanto043 826 6769
• Yli-Rahnasto Auli, kotieläintuotannon asiantuntija,
maitotilat, luomu040 526 2467

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Ylitalo Kirsi, toiminnanjohtaja040 196 4434
Asunmaa Asta, erityisasiantuntija, ruoka, kotitalous040 592 9226
Riihimäki Marika, maisemasuunnittelija043 8252 410
Välisalo Terhi, kehittämisasiantuntija, Ruokaprovinssi-asiat0400 463 129

AGCO SUOMI

www.agcosuomi.fi

AGCO SUOMI OY Lieskatie 2, Hyllykallio, Seinäjoki

Varaosat- ja tarvikkeet: ma-pe 8.00-16.30

Juha Ahoketo 040 759 6095, juha.ahoketo@agcocorp.com

Tero Kuisma 040 522 5487, tero.kuisma@agcocorp.com

Mikko Seilo 040 715 6835, mikko.seilo@agcocorp.com

Konemyynti: ma-pe 8.00-16.00

Jussi Laitamäki 040 167 6930, jussi.laitamaki@agcocorp.com

Tuomo Mattila 0400 866 697, tuomo.mattila@agcocorp.com

Jarmo Tynilä 040 777 7975, jarmo.tynila@agcocorp.com

Huolto: 06 414 9299

sedu

Maaseutu tarvitsee osaajia

Ilmajoella

- Tuotantoeläinten hoitaja (45 osp), 16.3.
- Maatilan työyhteisö, työympäristö ja työturvallisuus (50 osp), 19.3.
- Maarakennuskoneenkuljettaja (40 osp), 13.4.
- Metsäalan ammattitutkinto metsänomistaja-naisille, Seinäjoki, 17.4.

Tutustu ja hae:

sedu.fi/maaseutu

Sedun hakijapalvelut

p. 040 830 2275
hakijapalvelut@sedu.fi

#TuhansienOsaajienTarina

Ammattiviljelijän luotettavin kumppani

SANEEURAKASVIT

Saneerauskasvit - muokkausretikka ja valkosinappi - ovat nyt valikoimissamme! Saneerauskasveja käytetään viljelykierrossa **parantamaan maan rakennetta ja kasvukuntoa**. Ne kuohkeuttavat maata ja taistelevat maaperän **tuholaisia ja tauteja vastaan**. Saneerauskasvit sitovat itseensä maaperän ravinteita parantaen niiden saatavuutta seuraaville viljelykasveille. Kasvustoa ei kerätä pois, vaan se murskataan ja jätetään maahan luomaan orgaanista ainetta.

Puutarhaliike Helle Oy | 020 740 2400 | info@helle.fi | www.helle.fi